

Beleidskader toekomstbestendige buitensport- accommodaties 2025

INHOUDSOPGAVE

01. SAMENVATTING EN LEESWIJZER.....	4
01.1. LEESWIJZER.....	4
02. AANLEIDING EN PROCES.....	5
03. DOELSTELLINGEN.....	5
04. BESTUURLIJK KADER	6
04.1 BESTUURLIJK KADER.....	6
04.2. KADERS VOOR NIEUW BELEID	8
05. ANALYSE HUIDIGE SITUATIE.....	9
05.1 HUIDIGE KOSTEN BUITENSPORT	12
05.1.1 Jaarlijks beheer & onderhoudskosten	12
05.1.2. Zelfwerkzaamheidsvergoeding.....	15
05.1.3. Jaarlijks beheer & onderhoudskosten tennisparken, handbal en twee niet openbare jeu de boules banen.	15
05.2 SWOT-ANALYSE.....	15
06. BELEIDSUITGANGSPUNTEN 2025 - 2028.....	18
06.1. BELEIDSUITGANGSPUNTEN	18
06.1.1 Huidige wijze van faciliteren en investeren.....	17
06.1.2. Basisbuitensporten en -voorzieningen vs niet basissporten en -voorzieningen	18
06.1.3 Faciliteren basissporten en niet basissporten.....	20
06.1.4. Basisbuitensporten met een gemeentelijke functie	21
06.1.5. Breedte en buitentopsport.....	21
06.1.6. Nieuwe sporten - afwegingskader.....	221
06.1.7. Capaciteit (vraag en aanbod)	23
06.1.8. Spreiding.....	243
06.1.9. Kwaliteit en veiligheid	24
06.1.10. Toegankelijkheid	25
06.1.11. Duurzaamheid	25
06.1.12. Eigendom	26
06.1.13. Onderhoud en beheer	27
06.1.14. Bruikleen- en onderhoudsovereenkomst.....	27
06.1.15. Natuurgrasvelden.....	27
06.1.16. Voetbal Kunstgrasvelden.....	28
06.1.17. Onderhoud en beheer tennisaccommodaties.....	28
06.1.18. Onderhoud en beheer asfalt (handbal).....	29
06.1.19. Niet openbare Jeu de Boulesbanen.....	29
06.1.20. Onderhoud en beheer groenvoorzieningen, verharding, terreininrichting, verlichting	29
06.2. MONITORING	31
07. FINANCIËLE GEVOLGEN BELEID, BEHEER EN ONDERHOUD	32
07.1. ALGEMEEN	32
07.2. ONDERZOEK INSTELLEN NAAR OVERDRACHT TAKEN VAN VERENIGING NAAR GEMEENTE.....	33
07.3. INCIDENTELE GEMEENTELIJKE KOSTEN	34
07.4.1. Jeu de Boules verenigingen, tennisvereniging TC Rally.....	34
07.4.2. Nieuwe sport Padel.....	34
07.4.3. Totale extra incidentele gemeentelijke kosten.....	34
08. UITVOERINGSPLAN	35
BIJLAGE 1: DEFINITIES.....	38
BIJLAGE 2 INDELING BASISBUITENSPORT EN NIET-BASISBUITENSPORT.....	40

BIJLAGE 3 BASIS- EN NIET BASISBUITENSPORTVERENIGINGEN.....	41
BIJLAGE 4 VOORBEELD UITWERKING AFWEGING NIEUWE SPORT	43

01. Samenvatting en leeswijzer

Het huidige buitensportbeleid sluit niet meer aan op de hedendaagse ontwikkelingen. Zowel binnen als buiten de gemeentelijke organisatie is de behoefte ontstaan om meer eenduidig en transparant met elkaar te werken door middel van een beleidskader voor buitensportaccommodaties. Het doel van dit 'Beleidskader toekomstbestendige buitensportaccommodaties' is het realiseren van een toekomstbestendig, goed gespreid netwerk van buitensportaccommodaties en voorzieningen om zowel gezondheids-, sport- en beweegdoelen als maatschappelijke doelen in de gemeente te realiseren en bij te dragen aan een prettige woon-en leefomgeving.

Op basis van een interne en externe analyse via gesprekken met buitensportverenigingen en medewerkers van de gemeente zijn we in 2022 gestart met het proces voor een beleidskader toekomstbestendige buitensportaccommodaties. Het kader moet eenduidig en transparant het aanbod van accommodaties en voorzieningen zoveel mogelijk in balans brengen met de wensen en behoeften van inwoners.

Dit heeft geleid tot het voorliggende beleidskader waarin we onderscheid maken tussen basissporten en niet-basissporten. Bovendien geven we in het kader aan op welke wijze de gemeente de beide categorieën faciliteert. Het bestaande beleid handhaven we daarin zo veel mogelijk, maar we zorgen voor meer transparantie en eenduidigheid.

Op korte termijn zorgt het beleidskader voor meer duidelijkheid richting gebruikers én gemeentelijke organisatie. Op langere termijn zorgen we ervoor dat het accommodatieaanbod zo veel mogelijk wordt afgestemd op de wensen en behoeften van gebruikers. Maar het beleidskader leidt ook tot een doelmatig en efficiënt gebruik van de gemeentelijke accommodaties, waarbij we zo veel mogelijk grip houden op de kosten van beheer en exploitatie.

01.1. Leeswijzer

In hoofdstuk 2 beschrijven we de aanleiding voor het opstellen van het beleidskader toekomstbestendige buitensport en het proces dat tot nu toe hierin is gevolgd. In hoofdstuk 3 beschrijven we de doelstellingen die we nastreven met het beleidskader. In hoofdstuk 4 schetsen we het bestuurlijk kader waarbinnen we de buitensportaccommodaties realiseren, beheren en onderhouden en in hoofdstuk 5 geven we weer hoe de buitensportaccommodaties op dit moment worden beheerd, zowel vanuit het perspectief van de gemeente als de gebruikers (sportverenigingen). Daarnaast zetten we het aanbod van buitensportaccommodaties af tegen de samenstelling van de bevolking van gemeente Moerdijk. Dit leidt tot een overzicht van sterke en zwakke punten van het huidige beleid, de kansen en bedreigingen.

Om meer helderheid te verschaffen wordt het accommodatiebeleid in hoofdstuk 6 opgesplitst in een twintigtal hoofdonderwerpen. Per hoofdonderwerp is met een korte toelichting, in beleidsuitgangspunten globaal aangegeven hoe de gemeente te werk zal gaan bij realisatie, beheer en onderhoud van de buitensportaccommodaties.

In Hoofdstuk 7 zijn de financiële gevolgen van het nieuwe beleidskader weergegeven, in hoofdstuk 8 is het uitvoeringsplan weergegeven.

02. Aanleiding en proces

Bewegen, ontmoeten en het verenigingsleven zijn belangrijk voor de gezondheid en het welzijn van de inwoners. De gemeente Moerdijk heeft daarom in de gehele gemeenten diverse sportcomplexen in bezit. Vanuit de verenigingen komen regelmatig vragen over beheer, onderhoud en wensen. Bijvoorbeeld vragen over uitbreiding van het sportcomplex als gevolg van ledengroei of de vraag om een 'nieuwe' sport zoals padel te faciliteren.

Op dit moment kunnen verenigingen onvoldoende bij de gemeente terecht. Onze rentmeester ontzorgt ons in de operationele uitvoering, maar als de vragen van verenigingen complexer worden, komen ze bij de gemeente terecht. Het afhandelen van vragen van verenigingen is onvoldoende belegd. De buitensportverenigingen hebben in de afgelopen tijd diverse vragen aan de gemeente gesteld over bijvoorbeeld renovatie of uitbreiding, die een beleidskader vereisen. Daarnaast zijn door de jaren heen verschillen ontstaan in afspraken tussen verenigingen en de gemeente. Zowel binnen als buiten de gemeentelijke organisatie is daaruit de behoefte ontstaan om meer eenduidig en transparant met elkaar te werken door middel van een beleidskader voor buitensportaccommodaties. Daarom is eind 2022 een plan van aanpak vastgesteld voor een beleidskader toekomstbestendige buitensportaccommodaties. In de vastgestelde kadernota 2024 is besloten tijdelijk extra formatie aan te stellen ten behoeve van de buitensportaccommodaties (zie hoofdstuk8).

Proces

In 2023 is door gesprekken met buitensportverenigingen en medewerkers van de gemeente gestart met het proces om te komen tot een beleidskader toekomstbestendige buitensportaccommodaties. Daarnaast is een onderzoek uitgevoerd naar de bestaande en gewenste capaciteit van de buitensportvoorzieningen in de gemeente Moerdijk.

Informatie uit de gesprekken en de conclusies van het capaciteitsonderzoek zijn gebruikt bij het maken van een analyse van de sterke en zwakke punten en kansen en bedreigingen voor de toekomst van onze buitensportaccommodaties. De conclusies van deze zogenaamde SWOT-analyse vormden de basis voor de beleidskaders en -doelen die in deze notitie zijn beschreven. De beleidsuitgangspunten zijn in 2023 gedeeld met de buitensportverenigingen en de gemeenteraad. Na uitwerking hiervan is het concept beleidskader besproken met buitensportverenigingen in een tweetal bijeenkomsten, waarin ook de wijzigingen voor verenigingen zijn toegelicht. De resultaten van deze bijeenkomsten zijn verwerkt in dit beleidskader

03. Doelstellingen

De gemeente vindt buitensport belangrijk omdat dit als middel kan bijdragen aan wettelijke taken en lokale beleidsuitgangspunten op het terrein van gezondheid, participatie en sociale basis. Daarnaast draagt een goed aanbod van sportvoorzieningen bij aan een prettige woon- en leefomgeving. De gemeente heeft hierin beleidsvrijheid om eigen keuzes te maken, bijvoorbeeld ten aanzien spreiding en kwaliteit. Buiten de verplichting om te zorgen voor accommodaties ten behoeve van het bewegingsonderwijs (zoals dit voortvloeit uit de wet onderwijshuisvesting) is er géén wettelijke taak ten aanzien van het faciliteren van sportaccommodaties.

Het doel van dit 'Beleidskader toekomstbestendige buitensportaccommodaties' is het realiseren van een toekomstbestendig, goed gespreid netwerk van buitensportaccommodaties en voorzieningen om zowel gezondheids-, sport- en beweegdoelen als maatschappelijke doelen in de gemeente te realiseren en bij te dragen aan een prettige woon-en leefomgeving. Dit kader moet eenduidig en transparant het aanbod van accommodaties en voorzieningen zoveel mogelijk in balans brengen met de wensen en behoeften van inwoners. Dat betekent automatisch dat het beleidskader dynamisch van aard is, zodat waar nodig en mogelijk maatwerk geleverd kan worden waarmee we telkens kunnen insprijnen op de veranderende vraag.

Daarnaast schept dit beleidskader duidelijkheid over de wijze van faciliteren, zodat voor de gebruikers van de buitensportaccommodaties duidelijk is wat behoort tot een accommodatie en wanneer en waarvoor men een beroep kan doen op de gemeente.

Deze nota geeft ook antwoord op de vraag wanneer een accommodatie kan worden uitgebreid. Het subsidiëren van sportverenigingen als middel ter ondersteuning van de sociale structuur maakt geen onderdeel uit van deze nota. Dit beleidskader heeft betrekking op het faciliteren van de accommodatie en niet op subsidiëren van activiteiten.

04. Bestuurlijk kader

04.1 Bestuurlijk kader

Het door de raad vastgesteld bestuurlijk kader bepaalt mede de indeling en facilitering van de buitensportaccommodaties. In het bestuursakkoord is ten aanzien van voorzieningen in zijn algemeenheid het volgende opgenomen:

“We zijn trots op de meer landelijke kwaliteiten van de kleinere kernen en we kijken met realisme naar de voorzieningen in deze kleinere kernen. We blijven de voorzieningen in de kleine kernen steunen als inwoners ze gebruiken. Maar we durven ook zaken te veranderen als het gebruik te ver terugloopt of kosten onevenredig oplopen. Zo voorkomen we dat ontwikkelingen ons verrassen, bijvoorbeeld ten aanzien van kleine scholen.”

Omgevingsvisie

In de gebiedsgerichte uitwerkingen van de omgevingsvisie Moerdijk is een onderdeel opgenomen over “voorzieningen” dat ook van belang is voor het beleidskader toekomstbestendige buitensportaccommodaties. Het gaat hierbij om het volgende:

“In elke kern - of in de nabijheid van elke kern - zijn voorzieningen. Hiertoe is het onderlinge samenspel in spreiding en gebruik van voorzieningen verder versterkt: er is een goede wisselwerking tussen voorzieningen in de grotere en kleinere kernen

Elke kleine kern beschikt over een eigen ontmoetingsplek passend bij de schaal van de kern, zoals bijvoorbeeld zitplekken in de openbare ruimte, een kleinschalige sportaccommodatie of een dorpshuis(kamer), maar hierbij vormen de inzet en draagkracht van vrijwilligers en het daadwerkelijke gebruik van voorzieningen een belangrijke randvoorwaarde”.

Meerjaren begroting

In de Meerjaren beleidsbegroting 2025-2028 zijn in Programma 2, Thema Voorzieningen en accommodaties, de volgende doelstellingen opgenomen die van belang zijn voor het beleidskader toekomstige buitensportaccommodaties:

- We faciliteren accommodaties en voorzieningen op basis van behoefte, draagvlak, kwaliteit en maatwerk;
- We bieden accommodaties en voorzieningen aan op kansrijke en aantrekkelijke plekken waar duurzame en veilige instandhouding en exploitatie mogelijk is;
- Er is in de accommodaties een samenhangend, zoveel mogelijk geclusterd aanbod van onderwijs, sport, cultuur en ontmoeting;
- We stimuleren eigen verantwoordelijkheid van gebruikers voor instandhouding en exploitatie van sociaal-maatschappelijke voorzieningen.

Inhoudelijke kaders

Buitensportaccommodaties zijn nodig voor het realiseren van doelstellingen van gemeentelijk beleid op diverse terreinen. Dit betekent dat keuzes voor de buitensportaccommodaties van invloed zijn op behalen van de doelen op deze andere beleidsterreinen. Deze sportinfrastructuur vormt daarmee een basis voor de uitvoering van het beleid. Voor een kwalitatief hoog sportaanbod zijn goede accommodaties nodig die voldoen aan de wensen van de gebruikers/klanten en voldoen aan

NOC*NSF richtlijnen en aan de actuele sportbond normeringen. Hieronder worden de raakvlakken met andere beleidsterreinen nader gespecificeerd.

Plan van aanpak GALA

In 2021 is het Preventieakkoord gesloten. Sport is een belangrijke pijler in het akkoord omdat het bijdraagt aan het fysieke en mentale welzijn van de inwoners. Voldoende bewegen is een belangrijk onderdeel van een gezonde leefstijl. Een aantrekkelijke beweegomgeving stimuleert en faciliteert inwoners om voldoende te bewegen. Het Preventieakkoord is inmiddels onderdeel geworden van het Gezond Actief Leven Akkoord (GALA), waarvoor eind 2023 het plan van aanpak is opgesteld. Hier maakt ook het Sportakkoord onderdeel van uit.

Sportakkoord

In 2020 is met vele sportaanbieders, partners, inwoners en de gemeente, het Sportakkoord Moerdijk opgesteld met als doel om zoveel mogelijk mensen te laten bewegen en om verenigingen vitaal te maken en te houden, zowel bestuurlijk als qua facilitering van sportaccommodaties (duurzaam, veilig en gezond). In 2023 is het Sportakkoord geactualiseerd en zijn de 5 thema's uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma 2023-2026. Voor dit beleidskader buitensport is met name het thema "duurzame sportinfrastructuur" van belang. Het gaat hierbij om ondersteuning van verenigingen bij verduurzaming van de accommodatie in de vorm van kennis, handjes en budget. Voor het onderdeel toekomstbestendige accommodaties wordt verwezen naar dit beleidskader en het nog op te stellen maatschappelijk accommodatiebeleid. Daarnaast heeft het thema veilig en gezond betrekking op de accommodaties, zoals bijvoorbeeld het streven naar rookvrije accommodaties en gezonde eet- en drinkkeuzes in kantines. Andere raakvlakken vanuit het Sportakkoord zijn o.a. ondersteuning van vrijwilligers, inclusief sporten en sporten voor nieuwkomers. De buurtsportcoaches van Sport en Welzijn Moerdijk (Meer Moerdijk, uitvoeringsorganisatie voor sport, cultuur en jongerenwerk) hebben extra aandacht voor de jeugd, ouderen, mensen met een beperking en ondersteuning van de verenigingen.

Visie Sociale Basis

Onlangs heeft de Raad de Visie Sociale Basis vastgesteld (jan.2025). Hoofdambitie hierin is dat Moerdijk een sterke sociale basis heeft, dat zorgt voor samenredzaamheid en levendige kernen en wijken. Daar kent men elkaar, is men er voor elkaar en respecteert men elkaar. Focus ligt hierbij op Ontmoeting en erbij horen' (Samen doen), Ondersteuning, steun en hulp' (Samen redzaam) en Eigenaarschap, zeggenschap en eigen regie' (Samen spraak).

Buitensportverenigingen en buitensportaccommodaties maken onderdeel uit van de gemeenschappelijke en institutionele sociale basis in een kern en vullen hierin een belangrijke rol. Hierin zijn veel vrijwilligers actief die verenigingen draaiende houden. Het is dan ook van belang deze vrijwilligers te ondersteunen. Hierbij zijn o.a. de volgende uitgangspunten in de visie sociale basis van belang om rekening mee te houden in dit beleidskader buitensportaccommodaties en bij de uitvoering daarvan;

- De sociale basis is er door de inwoners, de gemeente helpt mee om deze sterker te maken als de inwoner dit wil.
- Ondersteunen van de sociale basis betekent vanuit de gemeenschap denken en doen.
- De sociale basis is niet overal hetzelfde en hoeft dat ook niet te zijn.

Gymnastiek-/sportveld bij voortgezet onderwijs-school

In het verleden kreeg de VO-school ook ruimte om één of meerdere gymvelden te realiseren. Dit landelijk beleid is afgeschaft en de VO-school kan nu gebruik maken van gemeentelijke sportvelden, die hierdoor ook rendabeler in gebruik zijn. Voor de VO-school Markland College Zevenbergen in Zevenbergen is in 2010 een opstalovereenkomst door de gemeente (als eigenaar van de grond) gesloten met Stichting Sportaccommodatie "De Knip" (opstaller) voor de atletiekbaan en de kleedkamers. De Stichting Sportaccommodatie "De Knip" mag de atletiekbaan en de kleedkamers verhuren aan de Atletiek Vereniging Groene Ster. De Stichting Sportaccommodatie "De Knip" is tevens jaarlijks verplicht in de periode van 1 mei tot 1 november, m.u.v. de schoolvakanties, twee kleedruimten in gebruik te geven aan het Markland College Zevenbergen. Het gebruik door de VO-school van de atletiekbaan en de twee kleedruimten vindt wekelijks plaats tijdens schooltijden voor

het aantal lesuren buitensport conform het lesrooster van de school. Daarmee is het sportveld voor de VO-school Markland College Zevenbergen geborgd.”

Brede scholen en (de ontwikkeling van) Integrale Kindcentra

De gemeente heeft de afgelopen tien jaren gestimuleerd dat de scholen zich ontwikkeld hebben tot brede scholen en als een wijkgerichte voorziening met een meer samenhangend aanbod van onderwijs, opvang en ontwikkeling en met een naschools aanbod op het gebied van sport, cultuur en techniek. Een actuele ontwikkeling is de vorming van Integrale Kindcentra (IKC), waarbij de gemeente een actieve regisserende rol op zich neemt. Met het IKC is de bedoeling de versnippering van het huidige aanbod, vooral tussen kinderopvang (0-2 jaar), peuteropvang (2-4 jaar) en BSO (4-12 jaar) en basisonderwijs tegen te gaan door een meer sluitend aanbod. In eerste instantie richt het IKC zich vaak op de samenwerking tussen onderwijs en kinderopvang. Het delen van een locatie door onderwijs en opvang vergemakkelijkt de samenwerking tussen de partijen. Dit kan het invoeren van een doorlopende ontwikkeling en de doorlopende (leer)lijn voor kinderen stimuleren en het delen van informatie vergemakkelijken. Het belangrijkste ingrediënt is een gedeelde pedagogische visie en eenduidige aansturing. Hierdoor kunnen kinderen die extra ondersteuning nodig hebben beter worden begeleid en kan passend onderwijs meer vorm krijgen. Een meer integrale benadering van de ondersteuning van de ontwikkeling van het kind wordt als een grote meerwaarde gezien, voor het kind, de ouders alsook voor de samenleving. Daarom wordt ook gekeken naar de meerwaarde van aansluiting van partijen als sportverenigingen, cultuur, jongerenwerk, Jeugdhulp, de JGZ. Vooralnog heeft dit geen directe consequenties voor de buitensportaccommodaties.”

Maatschappelijk accommodatiebeleid

Op dit moment wordt er separaat een gemeente breed maatschappelijk accommodatiebeleid opgesteld. Het doel van dit maatschappelijk accommodatiebeleid is om met realisme naar alle gemeentelijke accommodaties te kijken, de huidige stand van zaken inzichtelijk te maken en richtinggevende kaders op te stellen voor de toekomst.

Op basis van de inzichten die zijn verworven gaan we onderzoeken in hoeverre de gewenste situatie afwijkt van de huidige situatie en aangeven hoe we tot de gewenste situatie komen. Het beleidskader toekomstbestendige buitensportaccommodatie is straks onderdeel van het maatschappelijk accommodatiebeleid. Het maatschappelijk accommodatiebeleid wordt naar verwachting medio 2025 voorgelegd aan de raad.

04.2. Kaders voor nieuw beleid

Om buitensport te kunnen beoefenen zijn maatschappelijke buitensportaccommodaties nodig. We concentreren ons daarbij op de 'basisvoorzieningen'. Basisvoorzieningen zijn sportvoorzieningen die door de sportbond worden vereist en ervoor zorgen dat de basisfaciliteiten om buitensport te kunnen uitoefenen worden ingevuld. Dit zijn (kunstgras)velden, banen en bijbehorende sport gerelateerde voorzieningen zoals aard- en nagelvaste doelen, dug outs, veldverlichting en veldafrostering, trainingsvelden zijn van trainingsverlichting voorzien, ballenvangnetten en veldafrostering (sport specifieke terreininrichting).

Om ervoor te zorgen dat onze buitensportaccommodaties maximaal bijdragen aan het bestuursakkoord en de gemeentelijke doelstellingen moeten we de volgende vragen beantwoorden:

- Welke voorzieningen willen we handhaven en wat is de kwaliteit ervan?
- Hoe worden de voorzieningen gebruikt, wat is de vraag en wat faciliteren we?
- Hoe verhoudt de spreiding van accommodaties zich tot de vraag in de gemeente?
- Worden de accommodaties efficiënt en doelmatig benut?
- Welke rol heeft de gemeente in realisatie, beheer en onderhoud van de accommodatie?
- Welke rol heeft de hoofdgebruiker in realisatie, beheer en onderhoud van de accommodatie?

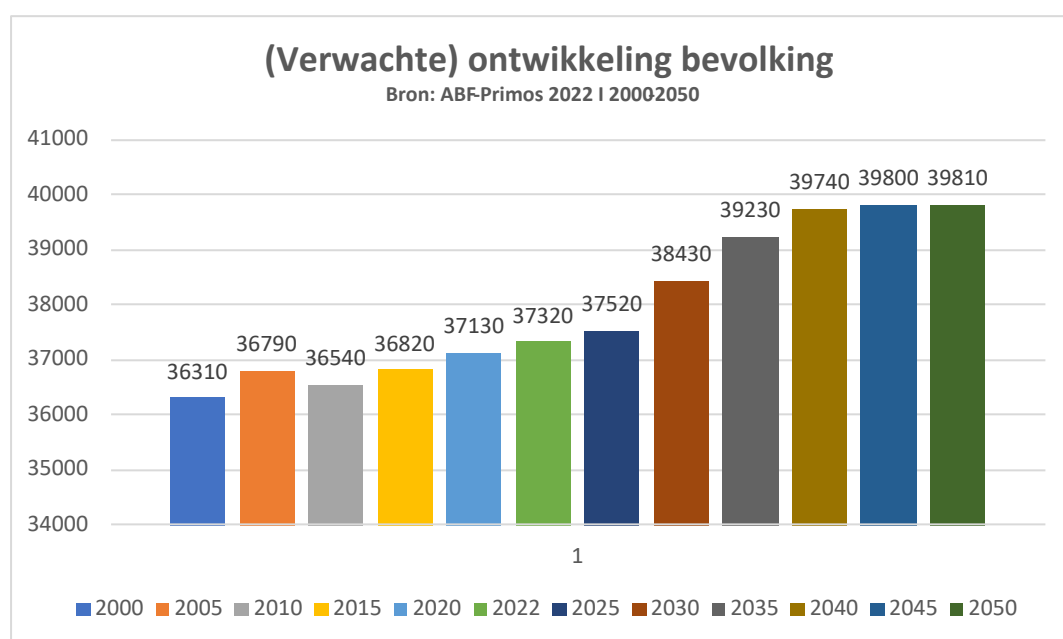
05. Analyse huidige situatie

Op basis van een capaciteitsonderzoek, gesprekken met diverse stakeholders (zowel intern als extern) en relevant cijfermateriaal is een analyse gemaakt van de huidige situatie m.b.t. de buitensportaccommodaties in de gemeente Moerdijk.

De gemeente richt zich daarbij in eerste instantie op het bestaande accommodatieaanbod en de huidige basisbuitensportverenigingen. De gemeente is op dit moment verantwoordelijk voor realisatie, groot onderhoud, instandhouding en uitbreiding van sportaccommodaties en sportvoorzieningen.

Demografische ontwikkelingen

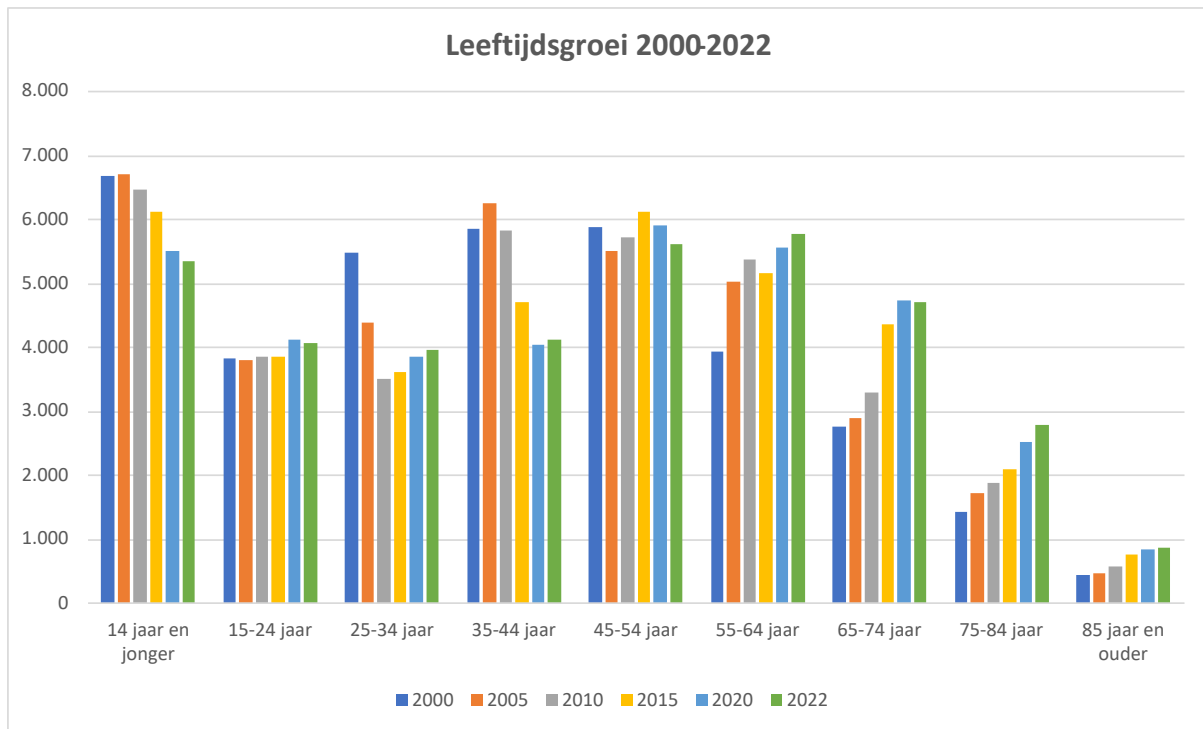
De gemeente Moerdijk is in de periode van 2000 tot aan 2024 gegroeid, op dit moment heeft de gemeente 37.676 inwoners. Op basis van een bevolkingsprognose groeit het aantal inwoners tot het jaar 2050 beperkt tot een aantal van 39810 inwoners, gemeente Moerdijk heeft de ambitie te groeien naar 40000 inwoners.

De inwoners van de gemeente wonen verdeeld over een elftal kernen.

Kern	Aantal inwoners
Fijnaart	5.690
Heijningen	875
Helwijk	870
Klundert	5.925
Langeweg	865
Moerdijk	1.110
Noordhoek	1.080
Standdaarbuiten	2.225
Willemstad	2.500
Zevenbergen	14.540
Zevenbergschen Hoek	1.635
NB	361
	37.676

We zien een trend dat de bevolking van Moerdijk vergrijst: het aantal jongeren neemt in de periode 2000-2022 af, het aantal ouderen neemt toe. De verwachting is dat deze ontwikkeling zich de komende jaren zal voortzetten.

Er zijn geen complete en actuele gegevens bekend over de ontwikkeling van de ledenaantallen van de verschillende sportverenigingen. Dit maakt het lastig om iets over de ontwikkeling van de vraag naar buitensportcapaciteit te zeggen. Daar waar wel gegevens bekend zijn zien we een daling van ledenaantallen, iets dat aansluit bij het landelijke beeld. Op landelijk niveau zien we een daling van het aantal sporters in verenigingsverband, met name bij de teamsporten. Bovendien vindt een verschuiving plaats in populariteit van sporten.

Aanbod sporten/accommodaties

Recent is in gemeente Moerdijk een analyse uitgevoerd van het bestaande aanbod van buitensportverenigingen/ -accommodaties. Uit de inventarisatie blijkt dat de gemeente Moerdijk kan beschikken over een rijk accommodatieaanbod waarbij een groot gedeelte eigendom is van de gemeente en een zeer klein deel eigendom is van het particuliere initiatief. In de gemeente Moerdijk zijn in totaal 27 buitensportverenigingen actief met een eigen (kleed)accommodatie (inclusief kantine). De spreiding van de verenigingen/ accommodaties over de kernen is een afspiegeling van de verdeling van het aantal inwoners over de verschillende kernen.

Bovendien blijkt dat er, op basis van de bij de gemeente bekende ledenaantallen van verenigingen, voldoende accommodaties aanwezig zijn om te voldoen aan de vraag. Uitbreiding van het aantal buitensportaccommodaties is dan ook niet aan de orde: er is (gemeente breed) een overcapaciteit aan voetbalvelden en tennisbanen, de overige accommodaties voorzien in de behoefte. Uit de analyse blijkt dat bij een capaciteitsvraagstuk van een buitensportvereniging eerst gekeken kan worden of in een accommodatie waar meerdere verenigingen zijn gehuisvest, meervoudig gebruik mogelijk is.

BASIS BUITENSPORTVERENIGINGEN TENNIS BEACH KORFBAL VOETBAL ATLETIEK HANDBAL HOCKEY JEU									
	SOCCER				DE BOULES				
KLUNDERT			1	1					2
STANDDAARBUITEN				1	1				2
ZEVENBERGEN	1			2	1	1	1	1	7
HEIJNINGEN				1					1
NOORDHOEK	1			1					2
MOERDIJK				1					1
FIJNAART	1			1				1	3
ZEVENBERGSCHEN HOEK	1			1					2
WILLEMSTAD	1			1					2
LANGEWEG				1					1
	5	0	1	11	2	1	1	2	23

*: Tennisbanen particulier eigendom

De bestaande accommodaties bieden voldoende mogelijkheden om vraagstukken ten aanzien van vergrijzing en andere relevante maatschappelijke ontwikkelingen op te lossen. Hiervoor bieden vervangende nieuwbouw en/of verbouw voldoende mogelijkheden.

Rolverdeling gemeente/gebruikers

Daar waar de gemeente eigenaar is van de accommodatie is er sprake van verschillende rollen en verantwoordelijkheden bij beheer en exploitatie van de accommodatie. De gemeente is bij alle buitensporten exclusief de tennis-, handbal – en jeu de boulessport als eigenaar verantwoordelijk voor het eigenaren onderhoud, de vereniging voor gebruikersonderhoud. Het onderhoud, zowel het eigenaarsdeel als het gebruikersdeel, wordt uitgevoerd door verschillende partijen: de eigenaar, de gebruiker en/of diverse onderaannemers. Het onderhoud aan de sportvelden wordt gecontroleerd door de ingehuurde rentmeester met uitzondering van handbal, jeu de boules en tennis.

De rolverdeling verschilt echter van accommodatie tot accommodatie. Bovendien is deze niet altijd helder vastgelegd. Dit zorgt voor onduidelijkheden en inefficiëntie in beheer/onderhoud. Bovendien lopen we het risico dat de kwaliteit van de accommodatie vermindert doordat bepaalde onderhoudstaken niet worden uitgevoerd.

05.1 Huidige kosten buitensport

Alle genoemde bedragen in deze nota zijn inclusief btw. Bedragen worden jaarlijks geïndexeerd (CBS-index).

05.1.1 Jaarlijks beheer & onderhoudskosten

Jaarlijks besteed de gemeente € 643.000 aan de kosten van het onderhoud en de instandhouding van de basis buitensportvelden. Hiervan is € 581.000 voor de kosten van de aannemer die het onderhoud uitvoert en de rentmeester die toe ziet op de beheer en onderhoudswerk van aannemer en vereniging. Deze kosten zijn inclusief een bedrag van € 32.000 klein onderhoud en € 30.000 snoeivergoeding die de gemeente betaald aan de verenigingen. Het betreft hier de gemiddelde kosten, omdat sprake is van beeldkwaliteit afspraken en de uiteindelijke kosten hoger of lager kunnen uitvallen. Dit is bovendien exclusief onderhoud van de tennisbanen, twee niet openbare jeu de boules banen en handbal (zie hiervoor paragraaf 5.1.3.).

We onderscheiden drie soorten onderhoud:

- Technisch onderhoud (groot – en specialistisch onderhoud), dat voor rekening van de gemeente wordt uitgevoerd door een aannemer:
 - o Onderhoud Natuurgrasvelden
 - o Onderhoud Kunstgrasvelden
 - o Onkruid vrij maken ongebonden verharding
 - o Deel onderhoud inrichtingselementen
- Verzorgend onderhoud dat door en/of voor rekening van de verenigingen wordt uitgevoerd
 - o Elementen werkzaamheden
 - o Schoonhouden gesloten verhardingen
 - o Reinigen kolken
 - o Onderhoud bomen
 - o Snoeien groen binnen het hekwerk
 - o Onderhoud beplanting
 - o Terrein inrichting
 - o Onderhoud losse inrichtingselementen

Onderhoudsbijdrage verenigingen

Een deel van de jaarlijkse kosten van het verzorgend onderhoud van de aannemer (in begroting 2025 € 581.000,-) wordt betaald door de verenigingen. Per vereniging is dit een vast bedrag dit bedrag verschilt per vereniging, dit heeft met aantal m2 dat wordt onderhouden afgezet tegen een eenheidsprijs.

Onderhoudsbijdrage 2024	
De Fendert	€ 7.893,84
Oranje Blauw'14	€ 913,85
w Klundert	€ 5.052,06
VOV Langeweg	€ 1.263,02
w TPO	€ 3.031,24
w Noordhoek	€ 3.410,14
w SVC	€ 4.346,39
w Kogelvangers	€ 5.052,06
Seolto	€ 4.420,55
w Virtus	€ 11.547,11
DHV	€ 2.526,03
Seven Hills	€ 1.263,02
AV Groene Ster	€ 4.420,55
HC Zevebergen	€ 7.570,51
KV DSO	€ 1.411,61
	€ 64.121,98

De totale netto kosten voor de gemeente bedragen € 643.000, - minus € 64.000 = € 579.000

Onderdeel van de netto kosten voor de gemeente is een vergoeding voor de groen- en snoeiwerkzaamheden die een aantal verenigingen jaarlijks ontvangt en een bijdrage voor zelfwerkzaamheid in onderhoud van banen/velden. Deze bedraagt in totaal ca. € 30.000. De grondslag van deze vergoeding is een eenheidsprijs per m2. Voor de overige werkzaamheden ontvangen de verenigingen géén vergoeding.

Groen- en snoeivergoeding	
ASV'90	€ 59,82
Groene Ster	€ 591,30
HC Zevenbergen	€ 324,48
LRPC Prinses Irene	€ 285,11
TC de Lobbehaar	€ 207,22
TV Het Bossche Lijntje	€ 533,76
TV de Hoop	€ 254,60
Virtus	€ 88,36
Seolo	€ 114,86
SVC	€ 328,07
Oranje Blauw'14	€ 268,49
TPO	€ 1.158,02
CKV DSO	€ 50,48
Seven Hills	€ 138,79
TFH Fijnaart	€ 514,00
De Fendert	€ 1.517,35
DHV	€ 6.285,97
De Kogelvangers	€ 5.451,64
Noordhoek	€ 517,11
VVK	€ 2.690,89
Zelfwerkzaamheid banen/velden	
TC de Lobbehaar	€ 4.336,97
Oranje Blauw'14	€ 6.380,37
	€ 32.097,63

Het derde type onderhoud wordt uitgevoerd door de gemeentelijke organisatie.

- Technisch gemeentelijk specialistisch onderhoud
 - o Klein herstel asfalt
 - o Rioolreiniging
 - o Verwijderen en/of aanplanten bomen
 - o Onderhoud watergangen
 - o Onderhoud terreininrichting

Deze kosten van dit type onderhoud zijn opgenomen in de gemeentebegroting, maar niet exact te kwantificeren.

Daarnaast zijn er kosten voor renovatie en vervanging, die in de begroting zijn opgenomen op basis van de technische afschrijvingstermijnen. De meerjarenplanning wordt jaarlijks geactualiseerd, waarbij rekening wordt gehouden met onder andere de resultaten van inspecties. Indien het nieuwe beleid gevolgen heeft voor de renovatie- en vervangingskosten, zullen hierover afzonderlijke voorstellen worden ingediend bij het college en de raad.

De in dit kader voorgestelde beleidswijzigingen betekenen dat er voor dagelijks beheer en onderhoud meerkosten optreden ten opzichte van de huidige begroting. De extra kosten bedragen structureel € 106.000 (zie hoofdstuk 7).

Daarnaast zijn de kosten voor het onderhoud en beheer de afgelopen jaren fors gestegen, met name door de invoering van de greendeal en inflatie. Waar in 2020 nog een budget nodig was van € 415.000 voor het beheer en onderhoud bedraagt met de voorgestelde verhoging het budget (exclusief het boomonderhoud) in 2025 al € 709.000.

De onderhoudsbijdrage die aan de verenigingen jaarlijks in rekening wordt gebracht is echter al jaren ongewijzigd (rond de € 60.000).

In het uitvoeringsplan is opgenomen dat we onderzoeken of de onderhoudsbijdrage van de verenigingen moet worden aangepast. Hierbij wordt ook rekening gehouden met de totale kosten van verenigingen, die ook te maken hebben met gestegen kosten, van o.a. onderhoud, materialen, OZB en/of afvalstoffenheffing.

Bovendien zal onderzocht worden of een zogenaamd 'cafetariamodel' kan worden geïmplementeerd wanneer een vereniging niet over voldoende vrijwilligers voor het uitvoeren onderhoud beschikt. Het cafetariamodel houdt in dat verenigingen de mogelijkheid krijgen om bepaalde onderhoudstaken terug te geven aan de gemeente, die deze dan uitvoert. Hierbij geldt dat de vereniging het merendeel van de kosten voor het onderhoud gaat dragen, terwijl de gemeente een klein deel voor haar rekening neemt. Dit aspect zal in de toekomst verder worden onderzocht en in een afzonderlijk voorstel aan het college en de raad worden voorgelegd. Het is belangrijk om de financiële gevolgen goed in kaart te brengen, zodat een weloverwogen besluit kan worden genomen over de haalbaarheid en wenselijkheid van het cafetariamodel.

05.1.2. Zelfwerkzaamheidsvergoeding

Op dit moment kunnen verenigingen een vergoeding ontvangen voor werkzaamheden die zij zelfstandig uitvoeren. Er zijn op dit moment nog twee verenigingen die een vergoeding ontvangen voor zelfwerkzaamheid.

Oranje Blauw '14 ontvangt deze vergoeding omdat ze zelf het veld maaien. TV de Lobbelaer ontvangt deze zelfwerkzaamheidsvergoeding voor gravelbaanonderhoud. Deze bijdragen zijn onderdeel van de in 05.1.1 genoemde kosten.

Voorlopig kunnen de verenigingen dit blijven uitvoeren waarbij de accommodaties moeten blijven voldoen aan de gewenste beeldkwaliteit vanuit gemeentelijk beleid, de gemeente zal hier twee jaarlijks op toezien. In de komende periode gaan we onderzoeken op welke wijze de gemeente de verenigingen kan blijven faciliteren en wat verenigingen evt. zelf kunnen blijven uitvoeren, mede afhankelijk van het aantal vrijwilligers is er in de toekomst een mogelijkheid om als vereniging meer of minder onderhoudstaken zelf uit te voeren. In dit onderzoek nemen we mee of de onderhoudstaak zelf maaien en zelf gravel onderhoud door de vereniging uitgevoerd kan blijven worden.

05.1.3. Jaarlijks beheer & onderhoudskosten tennisparken, handbal en twee niet openbare jeu de boules banen.

De totale jaarlijkse beheer & onderhoudskosten m.b.t. tennis, handbal en de twee niet openbare jeu de boulesverenigingen bedragen op dit moment voor de gemeente € 0,-. De tennisverenigingen, de twee niet openbare jeu de boules verenigingen en de handbalvereniging krijgen nu geen vergoedingen voor het dagelijks onderhoud. De tennisverenigingen ontvangen voor groenwerkzaamheden die ze zelf uitvoeren een snoei en of groenvergoeding.

05.2 SWOT-analyse

Een manier om bestaand beleid te analyseren is het opstellen van de SWOT-analyse. SWOT staat voor Strengths – Weaknesses - Opportunities – Threats (Sterkte/Zwakte, Kansen/Bedreigingen).

De S.W.O.T.-analyse van het buitensportaccommodatiebeleid in Moerdijk is het resultaat van bureauonderzoek en gesprekken met bestuurders/beheerders van alle basis buitensportverenigingen en gesprekken interne medewerkers en bestuurder. Uitgangspunt hierbij was een capaciteitsonderzoek uit te voeren naar de te verwachten ontwikkelingen op het gebied van vraag en aanbod van buitensportvoorzieningen en de te verwachten gevolgen voor de aard, omvang, inrichting en spreiding van de buitensportaccommodaties in gemeente Moerdijk.

Uit de inventarisaties komt een groot aantal sterke en zwakke punten voort. Daarnaast geeft de beschrijving van toekomstige ontwikkelingen een beeld van de te verwachten kansen en bedreigingen. De gemeente wil, met die sterke en zwakke punten, kansen en bedreigingen als onderligger, beleidsuitgangspunten vaststellen voor de langere termijn (tot 2028).

In de analyse en het vervolg van dit beleidskader delen we de basis buitensportverenigingen op in twee categorieën vanwege het onderscheid in type sport en de daarbij benodigde accommodaties, namelijk:

- Voetbal en overige basis buitensporten
- Tennis

Zie bijlage 3 voor een opsomming van de verenigingen die het betreft.

Niet alle conclusies van de SWOT-analyse kunnen worden gevat in dit beleidskader: onderdelen die betrekking hebben op ontwikkeling van ledenaantallen, vinden en behouden van vrijwilligers en het zorgen voor een sportaanbod dat aansluit bij de wensen van (potentiële) leden moeten een plaats krijgen in het sport- en preventiebeleid.

Voor de categorieën voetbal en overige basis buitensporten geldt de volgende analyse:

Sterke punten

- 1) Lokale betrokkenheid van verenigingen
- 2) Inzet vrijwilligers kan en ligt voornamelijk op sportondersteuning
- 3) Voldoende capaciteit van sportaccommodaties, ruimte voor groei
- 4) Voldoende spreiding van accommodaties over de verschillende kernen

Zwakke punten

- 5) Niet duidelijk gedefinieerd wat we verstaan onder basisvoorzieningen
- 6) Onvoldoende inzicht in de ontwikkeling van ledenaantallen
- 7) Onduidelijkheid over verdeling van verantwoordelijkheden in onderhoud en investeringen
- 8) Gedateerde en onduidelijke gebruikersovereenkomsten
- 9) Onduidelijke demarcatie investeringen (wie betaalt wat?)
- 10) Onduidelijk en volgens de verenigingen onverantwoord om bomen onderhoud bij verenigingen neer te leggen
- 11) Verenigingen worden door de gemeente als bedrijf gezien daardoor hogere kosten afval OZB e.d.
- 12) Communicatie via rentmeesters (gebrek aan terugkoppeling)
- 13) Onvoldoende flexibiliteit in contract met rentmeesters (geen maatwerk)
- 14) Onduidelijk wat de normering is voor aantal was – en kleedruimten bij nieuwbouw/verplaatsing
- 15) De rolverdeling en verantwoordelijkheden bij het onderhoud van de accommodaties zijn niet helder en eenduidig
- 16) Het huidige beleid is niet in concrete doelen verwoord, wat leidt tot onduidelijk, onsamenvattend beleid en tot onduidelijkheden in de praktijk.
- 17) De gemeentelijke organisatie is onvoldoende ingericht om aan de vraag van de verenigingen te voldoen
- 18) Tekort aan vrijwilligers. Hierdoor ontstaat er een te grote druk bij de verenigingen voor het beheren en onderhouden van o.a. velden, groen verhardingen.
- 19) Tekort aan scheidsrechters, begeleiders en trainers, met name bij voetbalverenigingen
- 20) Terugloop van jeugd- en andere leden bij een aantal verenigingen
- 21) Niet altijd een leeftijdsopbouw qua elftallen mogelijk zoals de KNVB een gezonde voetbalvereniging ziet

Kansen

- 22) Lichte groei van totale aantal inwoners
- 23) Woningbouw (extra groei aantal inwoners).
- 24) Velden multifunctioneler (gaan) gebruiken
- 25) Gebruik van elkaars velden (niet altijd mogelijk)
- 26) Overdag sportvelden openstellen
- 27) Ondersteuning door externen op het gebied van verduurzamen sportaccommodaties
- 28) Behoeft aan 1 loket voor vrijwilligers, accommodatie en ondersteuning vrijwilligers
- 29) Samenwerking met verenigingen door bijvoorbeeld samen te werken met jeugdteams (samenstellen en samen trainen, wedstrijden spelen)
- 30) Samenwerken met verenigingen in de meest eenvoudige vorm door met elkaar in gesprek te zijn tot eventueel een verdergaande samenwerking een fusie realiseren
- 31) Verschuiving van leeftijd binnen de gemeente (minder jongeren, meer ouderen)

Bedreigingen

- 32) Verenigingen kunnen het onderhoud op onderdelen niet meer door vrijwilligers laten doen
- 33) Vrijwilligers voelen zich door gemeente niet ondersteund
- 34) Wet – en regelgeving gebouwen nemen toe en of veranderen
- 35) Onderhoud wordt veelal uitgevoerd door 65-plussers, weinig verjonging.
- 36) Overdag onvoldoende toezicht er is vandalisme en het is onduidelijk wie de kosten van herstel gaat betalen
- 37) Vrijwilligers: steeds meer werk, wet- en regelgeving
- 38) Verschuiving van leeftijd binnen de gemeente (minder jongeren, meer ouderen)
- 39) Voortbestaan van verenigingen doordat er te weinig leden en of bestuurders zijn
- 40) Vereniging wordt door te weinig vrijwilligers meer en meer gedwongen om een service gerichte vereniging te worden
- 41) Multifunctioneel gebruik en overdag openstellen van de velden leidt tot hogere slijtage en mogelijk vandalisme.

Voor de categorie tennis, handbal en jeu de boules geldt de volgende analyse:

Sterke punten

- 42) Voldoende baancapaciteit, ruimte voor groei
- 43) Zelfstandig voortbestaan
- 44) Voldoende kader
- 45) Samenwerking met jeugd
- 46) Samenwerking met tennisleraar

Zwakke punten

- 47) Soms te veel banen ten opzichte van de normcapaciteit per baan.
- 48) De rolverdeling en verantwoordelijkheden bij het onderhoud van de accommodaties zijn voor de verenigingen niet helder en eenduidig. De tennisbanen worden onderhouden door de vereniging, daar heeft de gemeente géén rol.
- 49) Het huidige beleid is niet in concrete beleidsdoelen verwoord, wat leidt tot onduidelijk, onsamenvattend beleid en tot onduidelijkheden in de praktijk.
- 50) Minder jeugdleden

Kansen

- 51) Padel biedt kansen om jeugd te binden aan de tennisvereniging
- 52) Ondersteuning door externen op het gebied van verduurzamen sportaccommodaties

Bedreiging

- 53) Voortbestaan van de tennisvereniging door terugloop van leden en kader
- 54) Demografisch is er minder jeugd, meer vergrijzing
- 55) Tennisverenigingen die vanwege geluidsoverlast geen padel kunnen realiseren kunnen leden verliezen.

Gemeentelijke organisatie

Uit de gesprekken en bijeenkomsten met de buitensportverenigingen is naar voren gekomen dat er onvrede is omdat de gemeente onvoldoende reageert op meldingen, signalen en wensen. Door gebrek aan formatie kunnen operationele-, beleids- verander-, en of uitbreidingsvraagstukken nu niet adequaat, tijdig en goed beantwoord worden.

06. Beleidsuitgangspunten 2025 - 2028

06.1. Beleidsuitgangspunten

Op basis van het inventariserend onderzoek en de bevindingen van de SWOT-analyse stellen we een nieuw beleidskader op. In dit (voorliggende) beleidskader schetsen we de kaders voor het te voeren beleid op het gebied van buitensportaccommodaties, waardoor we inspelen op de sterke punten en kansen uit de analyse en de zwakke punten en bedreigingen het hoofd kunnen bieden.

Daar waar de analyseresultaten betrekking hebben op voorzieningen/accommodaties laten deze zich vertalen in een tiental hoofdonderwerpen:

1. Basisbuitensporten en -voorzieningen
2. Breedte – en topsport
3. Nieuwe sporten
4. Capaciteit
5. Spreiding – Ruimtegebruik
6. Kwaliteit
7. Toegankelijkheid
8. Duurzaamheid
9. Eigendom
10. Onderhoud en beheer

Binnen deze hoofdonderwerpen stelt de gemeente Moerdijk haar beleidsuitgangspunten vast met betrekking tot de buitensportaccommodaties. Deze beleidsuitgangspunten vormen de basis voor het te voeren beleid ten aanzien van onze buitensportaccommodaties.

We beperken ons in dit hoofdstuk alleen tot de beleidskeuzes en doelen, de financiële consequenties voor de gemeente worden in hoofdstuk 7 uitgewerkt. In hoofdstuk 8 is het uitvoeringsplan opgenomen.

06.1.1. Huidige wijze van faciliteren en investeren

De wijze van faciliteren van de basis buitensporten zal in de toekomst op hoofdlijn op eenzelfde wijze georganiseerd worden. Hierbij doelen we op de huidige wijze van faciliteren van de basisbuitensporten zoals de categorie tennisverenigingen, de categorie voetbalverenigingen en de categorie overige basis buitensportverenigingen. Daar waar de afspraken nu nog onduidelijk zijn en of mogelijk niet meer door de basis buitensportverenigingen uitgevoerd kunnen worden omdat er onvoldoende vrijwilligers zijn zal de wijze van faciliteren veranderen. De demarcatieafspraken tussen gemeente, aannemer en de verenigingen zijn in dit beleidskader concreet benoemd. De afspraken zijn nu helder eenduidig, transparant en compleet. Deze afspraken dienen als basis voor de nieuwe gebruikersovereenkomsten tussen gemeente en basisbuitensportverenigingen.

Beleidsuitgangspunt 1:

We handhaven de huidige wijze van faciliteren en investeren.

06.1.2. Basisbuitensporten en -voorzieningen vs niet basissporten en -voorzieningen

De indeling 'basisbuitensport' en 'niet-basisbuitensport' wordt gemaakt op basis van criteria voor basisbuitensporten en verenigingen die deze aanbieden. Deze criteria passen binnen het bestuurlijk kader, het sociaal-maatschappelijk beleid en wet -en regelgeving.

We maken onderscheid tussen:

- Voorwaardelijke criteria: een basisbuitensport(vereniging) voldoet aan al deze criteria
 - A. Alleen leden kunnen sporten binnen de vereniging
 - B. De sport vindt niet plaats in de openbare ruimte
 - C. De sport wordt niet commercieel aangeboden;

- D. De sport kan zonder gemeentelijke steun niet worden aangeboden.
- E. Het doel van de vereniging of organisatie die de sport aanbiedt is onder andere dat sportbeoefening plaats vindt zonder winstoogmerk;
- F. De buitensportvereniging heeft een gezond financieel, een ledenaantal dat past qua capaciteit bij de voorzieningen, een toekomstbestendig bestaansrecht (op basis van kengetallen werkkapitaal, liquiditeit, solvabiliteit en rentabiliteit);
- G. De buitensportvereniging staat ingeschreven bij de kamer van koophandel;
- H. De beheer- en eigendomssituatie is als volgt:
 - Sport gerelateerde accommodaties en basisvoorzieningen zijn in eigendom van de gemeente
 - Het beheer is deels in handen van de gemeente en een vrijwilligersvereniging of vrijwilligersorganisatie.
 - De gemeente is grondeigenaar.
- I. De buitensportaccommodaties en basisvoorzieningen voldoen aan de NOC* NSF richtlijnen en of betreffende sportbondnormen.
- J. De sport zet mensen aan om structureel te bewegen (wekelijks, eventueel exclusief schoolvakantieperiodes, wedstrijden en/of trainingen)
- K. Vraag en aanbod sluiten op elkaar aan
 - Benodigde voorziening in relatie met behoefte
 - Investeringskosten in relatie met gebruiksmogelijkheid van voorziening
 - Maximale bezetting in relatie met vraag/behoefte/afzetgebied
- Algemene criteria: het is aantoonbaar dat een basisbuitensport(vereniging) zoveel mogelijk hieraan voldoet
 - L. De sport is voor iedereen bereikbaar, betaalbaar en toegankelijk (door externe toets op de norm Integrale Toegankelijkheid Standaard 2020)
 - M. De sport levert een bijdrage aan de doelstellingen van het gemeentelijk buitensportaccommodatiebeleid of aan doelstellingen binnen het sociaal domein of sportbeleid, waaronder:
 - Sportstimulering van de verschillende doelgroepen in de samenleving en hun motorische en algehele ontwikkeling;
 - Specifieke aandacht voor jeugd (talentontwikkeling), ouderen (een leven lang in beweging) en mensen met een beperking (inclusie).
 - Participatie en zelfredzaamheid van de inwoners van gemeente Moerdijk.
 - N. De buitensportvereniging bestaat voornamelijk uit vrijwilligers die hoogstens vergoedingen ontvangen die jaarlijks passen binnen de fiscale regelgeving.
 - O. De buitensportvereniging is vooral gericht op inwoners van de gemeente (meer dan 70% van het aantal leden);
 - P. De buitensportvereniging meer dan 70% actieve (spelende) leden heeft;

Als niet of (in geval van algemene criteria) onvoldoende aan bovenstaande criteria wordt voldaan, spreken we van een niet-basisbuitensport(vereniging).

Op basis van toetsing aan bovenstaande criteria komen we in de gemeente Moerdijk tot de volgende basissporten:

- Voetbal
- Atletiek
- Hockey
- Korfbal
- Handbal
- Tennis
- Jeu de boules

De sportverenigingen die deze sporten aanbieden en eveneens voldoen aan de criteria zijn opgenomen in bijlage 3 Basis- en niet basisbuitensportvoorzieningen.

Benoemen van basisbuitensporten/verenigingen is alleen relevant voor de wijze waarop de gemeente de verenigingen faciliteert. Het doet geen uitspraak over kwaliteit of mate van belangrijkheid. Overige

buitensportverenigingen kunnen, mits zij zijn aangesloten bij een sportbond, wel op andere wijze worden gefaciliteerd.

Een aantal sporten die niet voldoen aan de criteria van basisbuitensport vinden in openbaar gebied plaats, zoals hengelsport, watersport, hardlopen, wandelen en Jeu de boules. Het faciliteren van deze sporten in de openbare ruimte valt niet binnen dit beleidskader. In het nog op te stellen maatschappelijk accommodatiebeleid wordt dit opgenomen.

Er zijn een tweetal Jeu de Boules banen die niet in openbaar gebied liggen en voldoen aan de criteria. Om die reden behoren de accommodaties van deze jeu de boules verenigingen tot de basissporten.

Paardensport en Beach soccer voldoen beide niet aan criteria structureel te bewegen (exclusief schoolvakantie weken). Beide takken van buitensport worden nu ook niet gefaciliteerd, behoudens de gemeentelijke grond die zij kosteloos in gebruik hebben. De enige relatie tussen de gemeente en drie paardensportverenigingen is dat er een bruikleen – en twee erfpachtovereenkomsten zijn. De drie paardensportverenigingen beheren en exploiteren net zoals de meeste andere paardensportverenigingen in Nederland de vereniging en de manege zelfstandig. De Beachsport wordt volledig door de club zelf gerund, die de grond huurt van Optisport (die de grond op haar beurt weer huurt van de gemeente). De vereniging verzorgt zelf het onderhoud en de benodigde investeringen.

Kortgezegd vallen alle sporten die niet onder de basissporten vallen onder de niet-basissporten. Dat betekent dat we in elk geval de volgende aangeboden sporten onder de niet-basisbuitensporten scharen:

- Paardensport
- Watersport
- Hengelsport
- Beachsport
- IJssport
- Jeu de boules in openbaar gebied

Voor het overzicht van de niet basis sportverenigingen zie bijlage 3 Basis- en niet basisbuitensportvoorzieningen.

Beleidsuitgangspunt 2:

Op basis van een vijftiental criteria beoordelen we of een sport(-vereniging) beschouwen als basissport of niet-basissport.

06.1.3 Faciliteren basissporten en niet basissporten

Als sprake is van een basisbuitensport zal de gemeente de benodigde basisvoorzieningen realiseren. Basisvoorzieningen zijn sportvoorzieningen die door de sportbond worden vereist en ervoor zorgen dat de basisfaciliteiten om buitensport te kunnen uitoefenen worden ingevuld. Dit zijn (kunstgras)velden, banen en bijbehorende sport gerelateerde voorzieningen zoals aard- en nagelvaste doelen, dug outs, veldverlichting en veldafrastering, trainingsvelden met trainingsverlichting, ballenvangnetten en veldafrastering (sport specifieke terreininrichting). De verenigingen zijn zélf verantwoordelijk voor de losse inrichtingselementen (verplaatsbare doelen, hoekvlaggen etc).

Was- en kleedruimte is onderdeel van de basisvoorzieningen en wordt door de gemeente gefaciliteerd met een eenmalige bijdrage voor nieuwbouw en/of renovatie. Deze is gebaseerd op het aantal benodigde vierkante meters conform de (actuele) NOC*NSF-normen. Veel verenigingen hebben een dergelijke bijdrage ontvangen en zijn daarna eigenaar geworden via vestiging van een recht van opstal en daarmee verantwoordelijk voor onderhoud en renovatie. In het onderzoek dat in het uitvoeringsplan is opgenomen wordt de grondslag voor deze bijdrage nader onderzocht en nagegaan in hoeverre verenigingen in staat zijn deze verantwoording te dragen ook in relatie tot de verduurzamingsopgave.

Bij niet-basisporten kijken we welke mogelijkheden er zijn om deze te ondersteunen. Hierbij is altijd sprake van maatwerk, omdat er vanwege de verscheidenheid aan voorzieningen geen vaste uitgangspunten geformuleerd kunnen worden.

Beleidsuitgangspunt 3:

We investeren in en onderhouden de aard en nagelvaste onderdelen van basissportvoorzieningen zoals deze zijn beschreven in NOC*NSF richtlijnen en actuele sportbond normen.

Niet-basisporten ondersteunen we op maat. Dit betekent dat we de huidige wijze van faciliteren continueren en in overleg kijken hoe de rolverdeling tussen gemeente en gebruiker wordt vormgegeven.

06.1.4. Basisbuitensporten met een gemeentelijke functie

Net als voetbal en tennis zijn ook atletiek, hockey, korfbal en handbal basis buitensporten die worden gefaciliteerd op basis van vraag. Gezien de specifieke eisen die aan de accommodatie worden gesteld en de daarmee gepaard gaande investeringen, is het is niet de bedoeling om in iedere kern een dergelijke baan of een veld aan te leggen. Het is dan ook logisch om een kunststof atletiekbaan, korfbalaccommodatie en kunstgras hockeyvelden als gemeentelijke voorziening aan te merken. Dit houdt in dat de gemeente het faciliteren van deze accommodaties beperkt tot de huidige accommodaties en er geen uitbreiding plaatsvindt in andere kernen. De sport hockey bijvoorbeeld is een erkende basissport en wordt nu beoefend in de kern Zevenbergen. Hiertoe heeft de gemeente twee kunstgrasvelden aangelegd. Wanneer nu een tweede hockeyvereniging wordt opgericht betekent dit niet automatisch dat deze ook apart moet worden geaccommodeerd. Als blijkt dat er nog voldoende capaciteit op het huidige complex aanwezig is, zal een doorverwijzing moeten plaatsvinden. Is de capaciteit niet aanwezig dan zal een afweging moeten worden gemaakt of capaciteitsuitbreiding op het bestaande complex kan worden gerealiseerd. Dit heeft voordelen omdat de infrastructuur dan makkelijk en goedkoper is aan te passen.

Voor wat betreft de atletiekbaan in Standdaarbuiten beperken we ons tot facilitering van de huidige belijning in het kunstgrasveld van de voetbalaccommodatie en verwijzen we voor overige (technische)onderdelen naar de atletiekbaan in Zevenbergen.

Beleidsuitgangspunt 4:

Wij streven naar het zo efficiënt mogelijk benutten van de beschikbare sportvoorzieningen, waarbij de balans tussen vraag (de behoefte) en aanbod (het aantal sportaccommodaties) centraal staat. Voetbal- en tennisaccommodaties zijn in de meeste gevallen voorzieningen op kernniveau. De hockey-, korfbal- en handbalaccommodaties, evenals de kunststof atletiekbaan, zijn voorzieningen die gemeente-breed beschikbaar zijn en door een breder publiek benut worden.

06.1.5. Breedte en buitensport

Het buitensportaccommodatiebeleid kan worden beschouwd als een middel bij het realiseren van de doelen uit o.a. het Sportakkoord. In gemeente Moerdijk is dit gericht op het stimuleren van bewegen, en het faciliteren van verenigingsactiviteiten ten behoeve van de breedtesport. De doelen zijn niet gericht op kwaliteit of stimuleren van topsport. Het staat een sportvereniging/sporters uiteraard vrij om een zo hoog mogelijk niveau na te streven of een topsportevenement te organiseren. De gemeente zal als dat nodig is echter niet investeren in benodigde aanpassingen van de accommodaties voor bedrijven van topsport.

Beleidsuitgangspunt 5:

We faciliteren alléén accommodaties ten behoeve van breedtesport.

06.1.6. Nieuwe sporten - afwegingskader

Zoals gezegd vindt er een verschuiving plaats in het 'sportgedrag' van mensen: deelnamecijfers van een aantal teamsporten staan onder druk, terwijl er nieuwe sporten ontstaan die een vraag naar accommodaties opwerpen. De vraag is of de gemeente een rol heeft bij het invullen van deze behoefte. Het sportlandschap wordt continu verrijkt met nieuwe bewegingsvormen en nieuwe accommodaties, waarvan sommigen een structurele plek krijgen en anderen weer verdwijnen. Zo ook in Moerdijk waar de vraag actueel is als het gaat om het faciliteren van Padel.

De opkomst van nieuwe beweging- en sportvormen leidt tot uitdagingen bij de invulling en kadering van het sportaccommodatielandschap. Er is behoefte aan een instrument of criterium om te besluiten of een nieuwe bewegingsactiviteit als sportactiviteit bestempeld moet worden en of het te verantwoorden is als gemeente om hierin mee te investeren.

Wanneer er zich initiatieven voordoen die een uitbreiding betekenen van het sportaanbod in de gemeente kan een verzoek worden gedaan tot gemeentelijke medewerking aan het initiatief, het verzoek bestaat uit een plan van aanpak waarin ook een financieringsplan is opgenomen. Om een goede afweging te kunnen maken of we hieraan willen voldoen beoordelen we de aanvragen volgens een vast kader, dat bestaat uit de volgende onderdelen:

De genoemde voorwaardelijke en algemene criteria voor basis- en niet basisbuitensport moeten in ieder geval van toepassing zijn om een nieuwe sport te gaan faciliteren. Daarnaast hebben we ten behoeve van een nieuwe buitensport een 'afwegingskader nieuwe beweeginitiatieven uitgewerkt.

Criterium beoordeling investering

Als gemeente hanteren we vier criteria in de beoordeling van een aanvraag voor het faciliteren van een nieuwe bewegingsvorm, namelijk:

1. Voorziet de nieuwe bewegingsactiviteit in een behoefte bij onze inwoners? Kortom kan worden aangetoond dat er behoefte is aan de nieuwe bewegingsactiviteit;
2. Is te verwachten dat de nieuwe bewegingsactiviteit bijdraagt aan het in beweging krijgen/aan het sporten krijgen van mensen die nu nog niet sporten? Kortom op welke doelgroep/leeftijdsgroep richt de activiteit zich en zijn dit inwoners die nog niet (voldoende) sporten.
3. Is de nieuwe bewegingsvorm al uitgegroeid tot een volwaardige sport? Kortom is te verwachten dat er een structurele vraag naar voorzieningen zal blijven bestaan.
4. Wat is de investering die van de gemeente verwacht wordt in relatie tot de bovenstaande antwoorden?

Criterium beoordeling activiteit

Het tweede criterium hangt samen met een beoordeling van de beweegactiviteit op een aantal kenmerken, namelijk:

Het wedstrijdaanbod	Zijn er voldoende mogelijkheden tot wedstrijden in de buurt? Is er een competitieaanbod voor de sport? (dit hangt mede af van het niveau van sporten)
De sportaanbieders	Hebben de sportaanbieders er vertrouwen in dat de sport blijvend is? Draagt de sport(-voorziening) bij aan het Algemeen belang?
Bekendheid met de sport	Is de sport onderdeel van een door NOC*NSF erkende sportbond? Is de sport een bestaande sport in ongeorganiseerd verband?
Organisatiekracht	Is er een bond die zich bezighoudt met de ontwikkeling en professionalisering van de sport? Is de aanbieder van de activiteit krachtig genoeg om de activiteit eigenstandig te continueren?

Criterium noodzaak gemeentelijke investering

Het derde criterium hangt samen met de beoordeling van de noodzaak tot gemeentelijke investering. Uitgangspunt daarbij is dat de investering ten alle tijden aanvullend is op (te verwachten) eigen

inkomsten. Verder kan uit het doorlopen van de vragen ook blijken dat een andere vorm van ondersteuning in financiering, zoals het verstrekken van een lening voldoet.

Benutting alternatieve financieringsmogelijkheden	Kan de vereniging het zelf betalen? Zijn alle andere subsidiemogelijkheden benut? Ligt er een goed businessplan ten grondslag aan de vraag naar gemeentelijke (financiële) ondersteuning?
Verdienmodel	Is te verwachten dat de investering zich binnen afzienbare tijd terugverdient?

In bijlage 4 is als voorbeeld een uitwerking opgenomen van het afwegingskader bij de vraag naar realisatie van padelbanen.

Beleidsuitgangspunt 6:

Plannen van aanpak voor realisatie van nieuwe sportvoorzieningen met daarin een verzoek voor een gemeentelijke bijdrage van maximaal 30% aan nieuwe initiatieven/sporten beoordelen we volgens een vast afwegingskader.

06.1.7. Capaciteit (vraag en aanbod)

Er zijn ontwikkelingen (vergrijzing en op langere termijn ontgroening) die van invloed zijn op de benodigde capaciteit van buitensportaccommodaties. Naast de op demografische ontwikkelingen gebaseerde vraag spelen ook andere factoren een rol, zoals woningbouw en ambities van verenigingen.

De gemeente Moerdijk stemt het aantal basissportaccommodaties zo veel mogelijk af op de (toekomstige) vraag van de gebruikers. Hierbij wordt uitgegaan van de actuele normen van de sportbonden en de richtlijnen NOC*NSF.

In de huidige situatie is op basis van het inventariserend onderzoek een beperkt aantal knelpunten geconstateerd, waarvoor een oplossing moet worden gevonden. In het algemeen is echter sprake van voldoende accommodaties en voorzieningen. Bij toename van gebruik en het daarmee ontstaan van behoefte aan een extra capaciteit, kijken we eerst of gebruik kan worden gemaakt van capaciteitsruimte in de bestaande capaciteit op hetzelfde terrein.

De actuele behoefte geldt als uitgangspunt. De gemeente wil kapitaalvernietiging voorkomen. Als blijkt dat er in de bestaande situatie te veel capaciteit is binnen een bepaald sportpark zal de gemeente:

- Deze inzetten om capaciteitsknelpunten van andere basissportvoorzieningen op te lossen, of:
- Deze onderhouden als grasveld (beheren als een openbaar groen grasveld)
- Deze afstoten en het beheer niet langer continueren.

Wanneer uit prognoses blijkt dat op langere termijn structurele toename van het gebruik te verwachten is, zal de gemeente:

- Zoeken naar mogelijkheden voor medegebruik van andere voorzieningen;
- Optimaal zijn velden moeten gebruiken gedurende 7 dagen per week.

Als dat niet mogelijk is, is uitbreiden dan wel inbreiden een optie. Daar waar natuurgrasvelden onvoldoende capaciteit kunnen bieden is de aanleg van hybride- of kunstgrasvelden een optie. Waar natuurgrasvelden een bespelingscapaciteit van ca. 300 uur per jaar bieden, is op een hybrideveld 600 uur per jaar te spelen en op een kunstgrasveld zelfs 1500 uur.

Beleidsuitgangspunt 7:

We brengen de capaciteit van de sportvoorzieningen in beeld en in overeenstemming met de richtlijnen van NOC*NSF-. Daar waar overcapaciteit beschikbaar is kan deze worden ingezet om knelpunten op andere accommodaties op te lossen.

06.1.8. Spreiding

Vanuit het oogpunt van sportstimulering is van belang voor inwoners om te beschikken over toegankelijke en bereikbare buitensportaccommodaties. Als we dan kijken naar de huidige spreiding dan is deze in lijn met de indeling van kernen en daarbij behorende voorzieningen zoals opgenomen in de omgevingsvisie.

Beleidsuitgangspunt 8:

We richten ons in eerste instantie op het continu optimaal benutten van de huidige buitensportvoorzieningen. Hierbij streven we ernaar de bestaande faciliteiten efficiënt in te zetten

06.1.9. Kwaliteit en veiligheid

De gemeentelijke basissportvoorzieningen moeten blijven voldoen aan de minimale eisen van de sportbonden en NOC*NSF. De verenigingen kunnen dan op een veilige en functionele manier hun sport beoefenen. Dit betekent o.a. dat er altijd sprake is van gecertificeerde kunstgrasvelden. Daarnaast zijn 'Veilige accommodaties' en 'goed sportklimaat' doelen uit het Sportakkoord 2.0.

De gemeente draagt zorg voor de sociale en fysieke veiligheid op de sportparken, zodat mentale en fysieke drempels om een sport te beoefenen worden verminderd. De basis voor het creëren van succesvolle ruimten wordt gelegd door een combinatie van beleidsmatige uitgangspunten, samenwerking, gebiedskennis, beheerinspanningen en een juiste communicatie met de omgeving. Samen zorgen deze punten voor passende keuzes, die inspelen op de plaatselijke behoefte. De pijlers Inrichting, Gebruik en Beheer zijn onderling op de volgende wijze met elkaar verbonden:

- **Inrichting:** een goede inrichting betekent dat het ontwerp is afgestemd op het huidige en toekomstige gebruik en dat de keuzes beheersbaar zijn, zodat de inrichting duurzaam in stand wordt gehouden.
- **Gebruik:** het gebruik is een bewijs dat beheer en inrichting voorwaarden scheppen voor mensen om ruimte te gebruiken zoals deze bedacht is. Verkeerd gebruik kan een teken zijn dat de ruimte niet voldoet aan verwachtingen.
- **Beheer:** een goed beheer betekent dat het beheer de functionaliteit van de ruimte in stand houdt, zoals deze door inrichting is voorzien. Mensen gebruiken deze ruimte zonder overlast te ondervinden.

De kwaliteit van de sportparken moet voldoen aan de CROW-kwaliteit B, m.u.v. de sportvelden. De Kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte (KOR) beschrijft de beeldkwaliteit niveaus voor het onderhoud van de openbare ruimte. De kwaliteitsniveaus voor objecten in de openbare ruimte zijn opgenomen in beeldmeetlatten met foto's, beschrijvingen en prestatie-eisen. Deze meetlat beeldkwaliteit is een belangrijk instrument om te bepalen of de openbare ruimte aan de gewenste kwaliteit voldoet. Daarbij gelden andere normen voor het bedrijventerrein dan voor het centrum van de stad. De meetlat bevat de uitgangspunten, in de vorm van foto's en normeringen, zodat de situatie getoetst kan worden aan de gemaakte afspraken. Wanneer het beeld niet voldoet, moet dit hersteld worden.

In de landelijke systematiek van Stadswerk en het CROW, worden 5 kwaliteitsniveaus onderscheiden. In de meetlat zijn de meest gangbare niveaus, de middelste 3, opgenomen.

Een korte toelichting:

- A+ (zeer hoog): uitstekend onderhouden. Als nieuw en volledig schoon
- A (hoog): goed onderhouden, bijna niets op aan te merken en schoon
- B (basis): voldoende onderhouden, wel wat op aan te merken en redelijk schoon
- C (laag) sober en redelijk onderhouden, enige achterstand en pleksgewijs vuil
- D (zeer laag): onvoldoende onderhouden, achterstanden en vuil

Ter beoordeling van de kwaliteit van de voorzieningen voert de gemeente een periodieke kwaliteitsscan uit. De hieruit voortvloeiende Meerjaren-onderhoudsplanung voor accommodaties en groen geldt als leidraad. Veiligheidsgebreken worden aangepakt op basis van eerder gedane inventarisaties in het kader van de veiligheidseffectrapportage (VER). Dit is een procesinstrument

voor een gestructureerde veiligheidsdialoog tussen gemeente en verenigingen m.b.t. veilige en leefbare buitensportparken.

Beleidsuitgangspunt 9:

We brengen de kwaliteit van de sportvoorzieningen zoveel mogelijk in overeenstemming met de daarvoor geldende actuele minimumnormen opgesteld door de richtlijnen van NOC*NSF en normen van de sportbonden, zodat sportbeoefening binnen de daarvoor geldende regels kan worden beoefend.

Beleidsuitgangspunt 10:

We zorgen ervoor dat de sportparken (minimaal) voldoen aan CROW-kwaliteit B en de VER, zodat buitensportaccommodaties veilig en leefbaar blijven.

De bestaande accommodaties voldoen op dit moment aan de gestelde normen van uitgangspunten 9 en 10. Dit leidt dus niet tot een verhoging van de kosten.

06.1.10. Toegankelijkheid

De toegankelijkheid heeft betrekking op het letterlijk overal toegang hebben tot accommodaties voor mensen met een beperking.

De Richtlijnen Toegankelijkheid Buitensportaccommodaties is een uitgave van de Branchevereniging Sport en Cultuurtechniek (BSNC) en Stichting Onbeperkt Sportief. De Richtlijn behandelt de fysieke toegankelijkheid van een sportaccommodatie¹. De Richtlijn heeft betrekking op sporters en bezoekers van een sportaccommodatie. Sporters, publiek of gebruikers met een beperking in een sportaccommodatie hebben daarnaast te maken met diverse andere wet- en regelgeving. De Integrale Toegankelijkheid standaard (ITS) is dé (internationaal) erkende standaard voor toegankelijk bouwen in Nederland. In deze standaard zijn de algemene toegankelijkheidsrichtlijnen en -normen door ons omgewerkt naar bouwtechnische eisen, die worden toegepast bij het ontwerpen en realiseren van integraal toegankelijke projecten. Hier is ook een link te leggen met het Sportakkoord, waarin eveneens doelen zijn opgenomen over toegankelijkheid en veiligheid. Zie hiervoor het Sportakkoord 2.0.

Daar waar gebouwen eigendom zijn van verenigingen zijn zij verantwoordelijk voor eventueel benodigde aanpassingen en wijzen wij de vereniging op de geldende normen en verwijzen wij door naar de desbetreffende sportbond voor verdere ondersteuning.

Beleidsuitgangspunt 11:

We zorgen er voor dat nieuwe buitensportaccommodaties voldoen aan de Richtlijnen Toegankelijkheid Buitensportaccommodaties en de ITS-normeringen.

Voor bestaande accommodaties geldt dat zij redelijkerwijs zo veel mogelijk moeten voldoen aan de Richtlijnen Toegankelijkheid Buitensportaccommodaties en de ITS-normeringen.

06.1.11. Duurzaamheid

Duurzaamheid is een belangrijk thema, ook bij realisatie en beheer van sportaccommodaties. In het Sportakkoord 2.0 is het ook een thema. De volgende aspecten zijn daarbij van belang:

Green Deal Sportvelden

¹ De sociale toegankelijkheid, aspecten zoals omgang met- en adequate begeleiding van sporters met een beperking, is uitermate van belang maar zal hier niet behandeld worden. Dit hoort thuis in de uitwerking van andere beleidsterreinen, zoals bijvoorbeeld het participatiebeleid.

Het milieuvriendelijk maken van sportveldbeheer komt voort uit de Green Deal Sportvelden (GDS). De GDS is een samenwerkingsovereenkomst tussen diverse partijen met als doel om vanaf 2020 sporadisch gewasbeschermingsmiddelen meer te gebruiken op sportvelden. De partijen die deze 'Green Deal' hebben ondertekend zijn o.a. de ministeries van Infrastructuur & Milieu en Economische Zaken, NOC*NSF, Vereniging Sport en Gemeenten (VSG) en de Branchevereniging Sport en Cultuurtechniek (BSNC). Hierdoor stijgen de kosten omdat er ander onderhoudswerk moet worden toegepast (Zie hoofdstuk 7).

Beheer kunstgrasvelden – zorgplicht milieuvriendelijk werken

De gemeente heeft een zorgplicht in het kader van het voorkomen van milieuschade door verspreiding van kunststof- en rubberdeeltjes in het omliggende milieu van kunstgrasvelden. Hiervoor stellen we een protocol 'Beheer kunstgrasvelden' op. In het protocol nemen we de benodigde beheersmaatregelen op, zoals het aanbrengen van voorzieningen in de veldafrostering die verspreiding voorkomen, actief toezicht op het dagelijks beheer van de velden en de rol van de gebruiker in het beheer. Gemeente Moerdijk heeft een zorgplicht om te voorkomen dat rubberkorrels het veld niet verlaten. Velden moeten voorzien zijn van kantplanken en uitloopmatten. Voor schoonmaken van de kunstgrasvelden worden strikte regels gehanteerd m.b.t. het gebruik van bladblazers. Bij verwijderen van blad en daarmee evt. ook rubberkorrels van het veld zal dit in een container weggegooid moeten worden.

Door de invoering van de GDS is het noodzakelijk geweest ander onderhoud uit te voeren dan voorgaande jaren gebruikelijk is geweest. Hierbij is aangegeven dat door de veranderende weersomstandigheden (meer vocht en groeizaam weer) de onkruidgroei explosief is toegenomen. Dit is t.o.v. de situatie in 2023 tijdens opstellen van het beheerplan destijds niet waargenomen. Deze explosieve groei heeft ervoor gezorgd dat er meer mechanische bewerkingen op de velden nodig zijn (terwijl voorheen bestrijdingsmiddelen werden gebruikt). Dit heeft financiële gevolgen, die in hoofdstuk 7 nader zijn uitgewerkt.

Energieprestatie – BENG

Voor alle nieuwbouw, zowel woningbouw als utiliteitsbouw, geldt dat de vergunningaanvragen sinds 1 januari 2021 moeten voldoen aan de eisen voor Bijna Energie neutrale Gebouwen (BENG). Die eisen vloeien voort uit het Energieakkoord voor duurzame groei en uit de Europese Energy Performance of Buildings Directive (EPBD).

De gebouwen op de buitensportaccommodaties zijn veelal eigendom van de verenigingen. De gemeente Moerdijk vervult een regierol en zal verenigingen op het gebied van verduurzamen van de eigen gebouwen zoveel mogelijk actief laten ondersteunen door deskundige partijen zoals Energiek Moerdijk om onderstaande uitgangspunten (mede) te realiseren.

Beleidsuitgangspunt 12:

We zorgen ervoor dat de sportvelden zo veel mogelijk milieuvriendelijk en conform de Green Deal Sportvelden (GDS) en het protocol beheer kunstgrasvelden worden beheerd.

Beleidsuitgangspunt 13:

We verduurzamen het sportvastgoed in het verlengde van de Klimaatafspraken en zorgen er voor dat nieuwbouw voldoet aan de Bijna Energie Neutrale Norm (BENG)-norm. Bestaande gebouwen zullen we zo veel mogelijk laten verduurzamen door verenigingen.

06.1.12. Eigendom

In de gemeente zijn verschillende accommodaties aanwezig, waarbij de eigendomssituatie kan verschillen. Vaak is de gemeente (zowel juridisch als financieel) eigenaar van de accommodatie, maar in enkele gevallen ligt het eigendom bij een andere partij (vereniging, commercieel, etc.).

De gemeente Moerdijk wil altijd eigenaar van de grond waarop basissportvoorzieningen zijn gevestigd zijn/blijven. Ook wil de gemeente Moerdijk eigenaar zijn van de basissportvoorzieningen. Dit met

name omdat de gemeente Moerdijk sport belangrijk vindt en daar strategisch grip op wil blijven houden. De gemeente investeert alleen in basisbuitensportvoorzieningen als dit op gemeentelijke gronden plaats vindt. Twee tennisaccommodaties van TV Klaverpolder in Moerdijk en TC Rally in Standdaarbuiten zijn niet in eigendom van de gemeente. Op dit moment vallen ze om die reden niet onder de basissporten. Toch worden de verenigingen wel op beperkte schaal gefaciliteerd: TC Rally huurt was- en kleedaccommodatie en kantine van de gemeente, TV Klaverpolder ontvangt een jaarlijkse bijdrage waarmee zij huur en onderhoud van hun accommodatie (deels) bekostigen. Verenigingen kunnen een verzoek doen tot overdracht van het eigendom zodat facilitering kan plaatsvinden als voldaan wordt aan alle criteria voor basissporten. Wanneer er géén overdracht van eigendom plaatsvindt zullen de verenigingen op dezelfde wijze zoals nu als niet-basis sport beperkt worden gefaciliteerd.

Beleidsuitgangspunt 14:

We investeren alléén in basissportvoorzieningen als deze voorzieningen op gemeentelijke gronden komen en of staan.

06.1.13. Onderhoud en beheer

Uit de analyse is gebleken dat er 'grijze gebieden' bestaan in het beheer van de buitensportaccommodaties. Vaak is niet duidelijk wie verantwoordelijk is voor bepaalde zaken, gemeente of vereniging. Aandachtspunt dat van toepassing is en cruciaal voor het succes van dit beleidskader is dat duidelijkheid wordt geschapen over de rolverdeling tussen de gemeente en de sportverenigingen. Er zullen concrete en eenduidige afspraken worden gemaakt die geldend zijn voor alle sportverenigingen én de Gemeente Moerdijk, tenzij in onderling overleg anders wordt besloten.

De gemeente is, zoals ook aangegeven in Beleidsuitgangspunt 1, verantwoordelijk voor investeringen, renovaties en onderhoud van basisvoorzieningen bij voetbal, tennis, atletiek, handbal, korfbal, hockey, jeu de boules. In bijlage 3 is een lijst van de bestaande gemeentelijke basissportverenigingen opgenomen.

06.1.14. Bruikleen- en onderhoudsovereenkomst

Om de verdeling van verantwoordelijkheden in een juridisch kader te plaatsen sluiten we met elke vereniging een bruikleen- en onderhoudsovereenkomst af en een recht van opstal overeenkomst. Via deze bruikleen en recht van opstal overeenkomsten blijft het sportcomplex in eigendom van de gemeente maar wordt, net als in de huidige situatie, in bruikleen gegeven aan de gebruiker zonder dat hier huurpenningen tegenover staan. De taken en verantwoordelijkheden die de gemeente opdraagt aan de verenigingen en de rolverdeling tussen gemeente, gebruiker en aannemer(-s) zullen worden vastgelegd in een demarcatielijst, die concreet, duidelijk en eenduidig weergeeft wie waarvoor verantwoordelijk is. De demarcatielijst maakt onderdeel uit van een nog op te stellen onderhoudsovereenkomst. De verenigingen voeren klein dagelijks onderhoud uit.

De huidige bruikleenovereenkomsten (een aantal hiervan is verlopen) zullen voor de toekomst na vaststelling van dit beleidskader geactualiseerd moeten worden.

Beleidsuitgangspunt 15:

In overleg met de gebruikers zijn bepaalde eenvoudige (dagelijkse) beheer- en onderhoudstaken van basissportvoorzieningen overgedragen aan de gebruikers, omwille van de doelmatigheid. Deze taken zullen worden vastgelegd in een bruikleen en onderhoudsovereenkomst.

06.1.15. Natuurgrasvelden

Het onderhoud aan de natuurgrasvelden is specialistisch werk en vraagt daarom een behoorlijke vakkennis. Het zijn intensieve werkzaamheden die het hele jaar door plaatsvinden en niet aan te merken zijn als dagelijks onderhoud. Wanneer deze werkzaamheden niet zorgvuldig en tijdig worden uitgevoerd loopt de gemeente risico op kapitaalvernietiging. Bovendien wordt met onbespeelbare velden het wezen van het complex aangetast. Er is daarom gekozen om het onderhoud aan de

natuurgrasvelden te beleggen bij de gemeente. Het onderhoud van de natuurgrasvelden wordt in opdracht verzorgd door een derde partij namens de gemeente Moerdijk.

Beleidsuitgangspunt 16:

De gemeente controleert jaarlijks door een externe partij het onderhoud van alle sportvelden, zodat de kwaliteit en de continuïteit gewaarborgd blijft.

06.1.16. Voetbal Kunstgrasvelden

De kunstgrasvelden dienen gecertificeerd te zijn door een officiële keuringsinstantie (bijv. KIWA/ISA sport). Voor natuurgras sportvelden is de certificering niet nodig. Het onderhoud van de kunstgrasvelden is deels overgedragen aan de vereniging. Deels worden de (specialistische) werkzaamheden uitgevoerd door een door de gemeente te contracteren aannemer. De verdeling van de verantwoordelijkheden is opgenomen in de demarcatielijst.

Kunstgrasvelden bevatten zogenaamde 'infill' die ervoor zorgt dat de kunststofvezels recht blijven en het de speleigenschappen van het veld voldoen aan de norm. Er zijn twee soorten infill: natuurlijke infill (bijv. kurk, kokos) of kunststof infill (SBR, TPE, EPDM)². Deze stoffen kunnen door gebruik en beheer van de velden in het omliggende milieu terechtkomen. De gemeente heeft een zorgplicht als het gaat om het voorkomen van milieuschade door (de kunststof infill van de) kunstgrasvelden. De gemeente heeft maatregelen getroffen bij de kunstgrasvelden om vervuiling van milieu tegen te gaan. Bovendien stellen we een protocol op waarin de verantwoordelijkheden van gemeente, aannemer én vereniging worden vastgelegd. Alle partijen zijn gehouden aan naleving van het protocol. Vanaf 2030 is de toepassing van rubber in en onder kunstgrasvelden niet meer toegestaan. Er wordt daarom veel onderzoek gedaan naar alternatieven voor de rubber infill. Bij renovatie van bestaande kunstgrasvelden of realisatie van nieuwe velden volgen we dan ook de ontwikkelingen in de markt en kiezen voor duurzame oplossingen die (bewezen) voldoen aan de richtlijnen van NOC*NSF. Dit houdt in dat het veld op de sportvloerenlijst het predicaat 'goedgekeurd' heeft.

De nieuwe kunstgrasvelden die nu worden aangelegd in de gemeente worden aangelegd/gerenoveerd met kurk als infill product (i.p.v. TPE) Dit brengt ook een wijziging in de kosten met zich mee, zie hoofdstuk 7.

Beleidsuitgangspunt 17:

We investeren alléén in duurzame kunstgrasvelden, die voldoen aan de richtlijnen van NOC*NSF en zijn opgenomen op de sportvloerenlijst.

06.1.17. Onderhoud en beheer tennisaccommodaties

Het onderhoud aan de tennisbanen is anders van aard. Het betreft eenvoudige werkzaamheden om de baan op peil te houden en die verenigingen zelf kunnen uitvoeren, zonder risico op kapitaalvernietiging. Het onderhoud verschilt per type baan. De praktijk leert dat tennisvereniging de Lobbelaer, de enige accommodatie met gravelbanen, goed in staat is dit totale onderhoud zelf uit te voeren. Hiervoor ontvangt de vereniging een gemeentelijke onderhoudsbijdrage die in verhouding staat tot de daadwerkelijke kosten (zie hoofdstuk 5). Voor de kunstgras tennisbanen wordt geen onderhoudsbijdrage ter beschikking gesteld gezien de lage jaarlijkse onderhoudskosten in relatie tot de hogere investeringen die voor rekening van de gemeente zijn. Dit geldt ook voor het kunstgrasveld voor de hockeysport.

In de bruikleenovereenkomst met deze verenigingen zullen (bindende) onderhoudsadviezen van de leverancier worden opgenomen zodat werkzaamheden naar behoren worden uitgevoerd.

² Op dit moment zijn ook velden in ontwikkeling zonder infill, de zogenaamde non-infill velden. Deze zijn echter nog in de onderzoeksfase.

De tennisverenigingen ontvangen voor het snoei – en groen werk een snoei – en groenvergoeding van de gemeente. Het onderhoud aan de banen vindt, met uitzondering van de gravelbanen waarvoor een onderhoudsbijdrage ter beschikking wordt gesteld, volledig plaats voor rekening van de vereniging.

Beleidsuitgangspunt 18:

In overleg met de gebruikers draagt de gemeente Moerdijk bepaalde eenvoudige (dagelijkse) beheer- en onderhoudstaken van de tennisbanen over aan de gebruikers, omwille van de doelmatigheid. Deze taken zullen worden vastgelegd in de bruikleenovereenkomst.

06.1.18. Onderhoud en beheer asfalt (handbal)

Op dit moment worden de asfalt velden onderhouden door de vereniging. In de praktijk betekent dit met name het vrijhouden van zwerfvuil en dergelijke. In geval van asfalt verbetering zal de gemeente de kosten voor haar rekening nemen. Vanwege de specialistische aard van het gemeentelijke onderhoudsdeel en de beperkte kosten handhaven we de huidige verdeling.

Beleidsuitgangspunt 19

We handhaven de huidige wijze van faciliteren bij beheer en onderhoud van asfaltvelden en leggen dit vast in een bruikleen- en onderhoudsovereenkomst.

06.1.19. Niet openbare Jeu de Boulesbanen

Jeu de boulesbanen die niet openbaar toegankelijk zijn voldoen aan alle buitensportcriteria en gaan bij het vaststellen van dit beleidskader binnen de basis buitensporten vallen. De gemeente zal dan in overeenstemming met de huidige wijze van faciliteren het groot onderhoud uitvoeren en renovaties/investeringen doen op basis van een nog op te stellen meerjaren investeringsplan. De vereniging voert zelf het klein onderhoud uit en draagt van dit klein onderhoud de volledige kosten.

Beleidsuitgangspunt 20

Niet openbaar toegankelijke jeu de boules banen kunnen op grond van de criteria vallen binnen de basissporten. De wijze van faciliteren blijft gehandhaafd, waarbij gemeente verantwoordelijk is voor het groot onderhoud en renovaties/investeringen en de vereniging voor klein onderhoud.

06.1.20. Onderhoud en beheer groenvoorzieningen, verharding, terreininrichting, verlichting.

Het onderhoud aan de groenvoorzieningen op de sportparken (niet zijnde sportvelden) is op basis van de demarcatielijst (deels) overgedragen aan de verenigingen (zie tabel bladzijde 12). De demarcatie bij het onderhoud en beheer van groen, verharding, half verharding terreininrichting, ongedierte, armaturen en lichtmasten is op dit moment echter niet duidelijk. Bovendien zijn een aantal zaken niet of onjuist in het huidige beheerplan opgenomen.

- Het boomonderhoud wordt door de verenigingen met veel ouderen als vrijwilliger als onveilig en zelfs als onmogelijk ervaren. Tevens is er ook geen kennis om de bomen juist te behandelen.
- Het onderhoud van hagen is qua hoeveelheid in het bestek onvoldoende meegenomen. Dit onderhoud moet door de verenigingen gedaan worden.
- Het onderhoud van natuurgras anders dan de velden doelend op overig gras is in m2 onvoldoende in huidig bestek opgenomen. Oorzaak onder andere verenigingen hebben planten verwijderd en ingezaaid met gras.

- Onderhoud aan heesters is niet in het bestek opgenomen. Dit is onderhoud voor de verenigingen.
- Bij strooien infill op intensief bespeelde delen van de kunstgrasvelden staat nu niet in bestek. Moet aannemer doen.
- Afvoeren blad als restafval staat onvoldoende in het bestek. Moet aannemer doen.
- Met betrekking tot de terreininrichting zijn diverse aspecten niet opgenomen in het bestek, dit is separaat opgenomen (hekwerken rondom het hoofdveld, kunstgrasvelden en rondom park, discuskooi, back stop, verspringbak en terreinafscheiding).
- Armaturen inspecteren en vervangen zijn werkzaamheden die door de verenigingen worden uitgevoerd.
- Gemeentelijke lichtmasten inspecteren en onderhouden door verenigingen.
- Vijf jaarlijks controleren van de gemeentelijke lichtmasten wordt uitgevoerd door de gemeente.

Uit de analyse blijkt dat verenigingen steeds meer moeite hebben met het vinden van voldoende vrijwilligers. De verwachting is dat er mogelijk te weinig vrijwilligers binnen de verenigingen zijn die voornamelijk het huidige groenonderhoud kunnen blijven uitvoeren. Na het vaststellen van dit beleidskader en bijbehorend uitvoeringsplan (zie hoofdstuk 8) wordt er een voorstel uitgewerkt om tegen betaling onderhoudswerkzaamheden te kunnen laten uitvoeren door de gemeente, die nu door de vereniging zelf worden uitgevoerd. Dit voorstel kan in de vorm van een cafetariamodel of keuzemodel m.b.t. beheer en onderhoud zijn, dit is een systeem waarbij verenigingen een onderhoudspakket kunnen samenstellen wat ze niet meer zelf kunnen uitvoeren vanwege onvoldoende vrijwilligers. In het cafetariamodel biedt de gemeente de vereniging een aantal uitruilmogelijkheden.

De huidige door de vereniging uitgevoerde onderhoudswerkzaamheden zijn niet of weinig specialistisch werk dat mede om die reden door vrijwilligers uitgevoerd kan worden. Daarnaast is het huidige beleid dat m.b.t. deze werkzaamheden zoveel mogelijk door de verenigingen zelf gedaan wordt. Sommige werkzaamheden zijn zeer lastig uit te besteden aan een aannemer. Bijvoorbeeld blad opruimen is weergebonden en arbeidsintensief. Indien dergelijke werkzaamheden worden uitbesteed aan een aannemer zullen de kosten fors stijgen voor de vereniging en de gemeente.

Op dit moment voeren de verenigingen onder andere onderstaande werkzaamheden zelf uit:

- Onkruid op verhardingen verwijderen
- Kanten steken van veldenkanten steken van overige
- Herstellen gebreken aan verhardingen
- Natuurgras speelschade
- Natuurgras belijning
- Natuurgras blad ruimen

Een aantal verenigingen ontvangt momenteel een groen- en snoeivergoeding, welke grotendeels ongewijzigd blijft. Zoals weergegeven in de tabel op pagina 10, bedraagt de totale jaarlijkse vergoeding € 32.000. Deze vergoeding wordt gehandhaafd tot het moment dat er, in overeenstemming met het uitvoeringsplan, een voorstel gepresenteerd kan worden. Dit voorstel zal gebaseerd zijn op de actuele groensituatie (aantal M2).

Naast het inzichtelijk maken van de actuele groensituatie, wordt er ook gekeken of het groenonderhoud opgenomen kan worden in het cafetariamodel.

In het raadsvoorstel stellen we voor om, in lijn met het huidige beleidskader, structurele middelen vrij te maken voor het boomonderhoud. Het is de bedoeling om het grotere boomonderhoud zelf in beheer te nemen. De verenigingen die momenteel betrokken zijn bij het groenbeheer, beschikken niet over de benodigde capaciteit en kennis om dit omvangrijke werk uit te voeren. Ze hebben onvoldoende vrijwilligers en missen de specifieke expertise die vereist is voor het onderhoud van grotere bomen. Bovendien kan het werken op hoogte risico's met zich meebrengen, wat de veiligheid in gevaar zou kunnen brengen.

Verenigingen kunnen echter nog wel klein, laag boomsnoeiwerk uitvoeren. Dit sluit aan bij hun mogelijkheden en draagt bij aan het onderhoud van het groen op een veilige manier. Het voorstel is dus om het grotere boomonderhoud weer in de handen van de gemeente te leggen, terwijl de

Beleidsuitgangspunt 21:

Er is in het uitvoeringsplan opgenomen dat er een voorstel wordt uitgewerkt de vereniging op grond van beschikbaarheid aan vrijwilligers en kennis, kan kiezen bepaalde delen van het onderhoud zelf uit te voeren of het via de gemeente te laten uitvoeren. Het boomonderhoud wordt door de gemeente uitgevoerd.

06.2. Monitoring

De gemeente controleert het juiste gebruik van de gemeentelijke basissportvoorzieningen om te voorkomen dat extra onderhoud moet worden gepleegd. Door een jaarlijkse opgaaf van gepland gebruik door de vereniging toetst de gemeente of dit aantal uren in overeenstemming is met de toegestane maximale belastingsgraad van de basissportvoorziening.

Om goede contractuele afspraken te kunnen maken, zowel met verenigingen als met de aannemer van het onderhoud, moet de uitgangssituatie helder zijn. Daarom doen we in 2025 een schouw van alle sportaccommodaties, om de juiste voorzieningen en hoeveelheden in kaart te brengen.

De schouw dient als nulmeting op basis waarvan we de opdracht aan de aannemer en de afspraken met de verenigingen vormgeven. Om te bewaken dat de kwaliteit van het onderhoud voldoende is om de sportaccommodaties in goede conditie te houden zullen we de onderhoudstoestand van de accommodaties tweejaarlijks monitoren. Parallel aan de monitor van het onderhoud evalueren we eveneens of de afgesproken rolverdeling wordt nageleefd en nog voldoet.

Beleidsuitgangspunt 22:

We houden elke twee jaar een schouw van de accommodaties om de kwaliteit van het uitgevoerde onderhoud te toetsen. Op dat moment evalueren we ook hoe de rollen met betrekking tot het beheer en onderhoud ingevuld en uitgevoerd worden.

07. Financiële gevolgen beleid, beheer en onderhoud

07.1. Algemeen.

Het nieuwe beleidskader houdt een aantal beleidswijzigingen in, die om diverse inhoudelijke redenen m.b.t. de kosten afwijkingen van de huidige begroting opleveren. De extra kosten van de structurele en incidentele afwijkingen worden in dit hoofdstuk gepresenteerd.

In de onderstaande tabel zijn financiële gevolgen van dit nieuwe beleidskader opgenomen voor het jaarlijks gemeentelijk onderhoud voor alle basis buitensportverenigingen exclusief tennis, handbal en jeu de boules. Dit zijn alle kosten van onderhoud velden, onderhoud vaste inrichting gekoppeld aan de velden en de overige inrichtingselementen van het terrein. De vereniging is verantwoordelijk en betaalt zelf de investeringskosten en de beheer & onderhoudskosten voor de losse buitensportinrichting.

De totale jaarlijkse beheer en onderhoudskosten voor basis buitensportverenigingen zijn op basis van de eenheidsprijzen 2023, hoeveelheden en frequenties 2023 van de werkzaamheden geraamd op € 635.000, plus vaste inrichtingskosten gekoppeld aan de velden € 44.000. Boomonderhoud dat vanaf 2025 door de gemeente wordt uitgevoerd kosten € 40.000.

NO	BESCHRIJVING	BEGROTING 2025	BENODIGD BUDGET	MEERKOSTEN
1	Jaarlijkse reguliere veldkosten Extra TPE (kunststofrubbers) € 20.000 Greendeal (op weg naar groene transitie, vergt meer en nadere werkzaamheden bijv. ter bestrijding weegbree) € 24.000 Natuurgras overig (graszones niet zijnde natuurgrasvelden) € 10.000	€ 581.000	€ 635.000	€ 54.000
2	Vaste inrichtingskosten gekoppeld aan de velden (Klein onderhoud)	€ 32.000	€ 44.000	€ 12.000
3	Boomonderhoud	Werd door de verenigingen uitgevoerd	€ 40.000	€ 40.000**
4	Groen en snoeivergoeding	€ 30.000	€ 30.000	€ 0
5	TOTAAL JAARLIJKSE GEMEENTELIJKE ONDERHOUDSKOSTEN	€ 643.000	€ 749.000	€ 106.000

** Op boomonderhoud is de btw niet kostenverhogend, de overige bedragen zijn inclusief btw omdat hier de btw wel kostenverhogend is.

Toelichting op de tabel

Greendeal

Door de intrede van de Greendeal is er noodzakelijk ander onderhoud uit te voeren dan voorgaande jaren gebruikelijk is geweest. Hierbij is aangegeven dat door de veranderende weersomstandigheden (meer vocht en groeizaam weer) de onkruidgroei explosief is toegenomen. Dit is t.o.v. de situatie in 2023 tijdens opstellen van het beheerplan destijds niet waargenomen. Deze explosieve groei heeft ervoor gezorgd dat er meer mechanische bewerkingen op de velden nodig zijn (terwijl voorheen bestrijdingsmiddelen werden gebruikt). Er was reeds rekening gehouden met extra

kosten hiervoor in de begroting 2025. Deze blijken echter nog € 24.000 hoger uit te vallen dan ingeschat.

Kunstgrasveld

Daarnaast zullen de nieuwe kunstgrasvelden die vanaf nu worden aangelegd/gerenoveerd worden uitgevoerd met kurk als infill product (t.o.v. TPE). Dit brengt € 20.000 extra aan kosten met zich mee qua onderhoud.

Natuurgras overig

In de oorspronkelijke aanbesteding blijkt niet alle arealen juist opgenomen te zijn van het overig natuurgras. Om dit ook te laten onderhouden kost dit € 10.000 extra.

Klein onderhoud

Voorheen werd in het budget geen rekening gehouden met de kosten van onderhoud van terreininrichting op buitensportaccommodaties. In de nieuwe situatie nemen we dit wel mee.

Boomonderhoud

Boomonderhoud vanaf 2025 door een aannemer uit te laten voeren. Verenigingen zijn niet in staat om boom onderhoud uit te voeren. Oorzaak is dat er onvoldoende vrijwilligers capaciteit/kennis voorhanden is. Soms onveilig om onderhoud op hoogte uit te voeren. Klein laag boomsnoeiwerk kan de vereniging wel uitvoeren. De kosten die voor rekening komen van de gemeente worden geschat op € 40.000

Structurele gemeentelijke onderhoudskosten tennis, handbal en twee niet openbare jeu de boules banen

Het jaarlijkse beheer en onderhoud van de tennis en handbal wordt door de vereniging `zelf gedaan. Deze beleidslijn willen we ook voor de twee niet openbare jeu de boules verenigingen toepassen.

Deze werkzaamheden bestaan uit:

- Velden: baanonderhoud
- Inrichting: alle beheer en onderhoud die m.b.t. de (sport)inrichting gekoppeld zijn aan de baan.
- Algemeen: alle beheer en onderhoud m.b.t. de niet baan gebonden aspecten.

De meerkosten van de beleidswijzigingen ten opzichte van de huidige begroting bedragen voor de gemeente structureel jaarlijks € 106.000.

07.2. Onderzoek instellen naar overdracht taken van vereniging naar gemeente.

De insteek is dat werkzaamheden zolang en zo goed mogelijk door vrijwilligers van verenigingen uitgevoerd kunnen worden. Pas wanneer de werkzaamheden niet meer door vrijwilligers uitgevoerd kunnen worden kan gebruik gemaakt worden van bijvoorbeeld een cafetariamodel. De verenigingen kunnen dan tegen betaling 1 of meerdere werkzaamheden overdragen aan de aannemer. We gaan onderzoeken welke taken wel of niet door een vereniging uitgevoerd kunnen worden, met behoud van gewenste kwaliteit. Een vereniging kan zelf beoordelen wat ze wel of niet zelf uit kunnen voeren. Te denken valt aan werkzaamheden als:

- Kant steken van velden
- Kant steken van overige gras
- Herstellen gebreken aan verhardingen
- Natuurgras speelveldschade herstellen
- Natuurgras blad ruimen

Hierdoor ontstaat maatwerk via bijvoorbeeld een cafetariamodel en volgt een aanpassing op de huidige onderhoudsbijdrage, groen en snoeivergoeding. Vooralsnog handhaven we nu de groen en snoeivergoeding. Ook de zelfwerkzaamheid van het maaien bij Blauw Wit en gravelonderhoud door de Lobbelaar handhaven we voorlopig.

De gemeentelijke kosten van onderhoud van de sportaccommodaties zijn in de afgelopen jaren sterk gestegen. De bijdrage van de verenigingen in de kosten nagenoeg gelijk gebleven. We onderzoeken ook de mate waarin we meer dekking kunnen vinden voor de onderhoudskosten aan de aannemer. Een verhoging van de onderhoudsbijdrage van de verenigingen is daarin één van de mogelijke maatregelen.

07.3. Incidentele gemeentelijke kosten

07.4.1. Jeu de Boules verenigingen, tennisvereniging TC Rally

FINANCIËLE CONSEQUENTIE
Financiële consequenties die nader onderzocht moeten worden hebben betrekking op een eventuele overname van de gemeente m.b.t. TC Rally (Standdaarbuiten)
Op basis van een nulmeting m.b.t. de beide niet openbare jeu de boules verenigingen zal er een investeringsplan opgesteld moeten worden. Rekening houdend met de capaciteitsnormen.

07.4.2. Nieuwe Sport, Padel

Er zijn diverse tennisverenigingen bezig met het eventueel aanleggen van padelbanen. Voor de padelbanen die voldoen aan de criteria om een basis buitensport te zijn, wil de gemeente bij de aanleg van de banen mede investeren. Dit onder voorwaarde dat de padelbanen wel gevestigd worden op gemeentelijke grond en er gezonde financiële plannen door de verenigingen worden overlegd (zie criteria nieuwe sporten). TV de Lobbelaer heeft twee padelbanen gerealiseerd, TV Polanen wil i.s.m. andere tennisverenigingen (TV Noordhoek, Fijnaart, mogelijk Willemstad) twee padelbanen aanleggen. In overeenstemming met dit beleidskader betekent dat Padel sport een basissport is en de gemeente 30% van de investering per padelbaan exclusief locatie gebonden kosten wil betalen. In de daaropvolgende jaren worden de padelbanen opgenomen in het Meerjaren onderhoudsplan en meerjaren investeringsplan. Anno prijspeil 2024 zijn de investeringskosten voor een padelbaan € 90.000 (prijspeil 2024). Voorstel is dat de gemeente 30% investeert per padelbaan.

FINANCIËLE CONSEQUENTIE
De verwachting is dat er op basis van individuele aanvragen 4 padelbanen door tennisverenigingen in Moerdijk worden aangevraagd. Deze zullen per aanvraag aan de raad worden voorgelegd. Op basis van maximaal 30% investeringskosten voor de gemeente kost dit totaal € 108.000 incl. Btw.

Het jaarlijkse onderhoud van de padelbanen komt voor rekening van de verenigingen.

07.4.3. Totale extra incidentele gemeentelijke kosten

No	Beschrijving van de incidentele gemeentelijke kosten	Bedrag
1	Onderzoek uitvoeren m.b.t. haalbaarheid dat TC Rally overgenomen wordt door de gemeente	PM
2	Op voorwaarde dat de vereniging met verzoek tot Padelbanen voldoet aan alle (basis)criteriën verstrekt de gemeente een eenmalige subsidie m.b.t. de investering om padelbanen aan te leggen	€ 108.000

08. Uitvoeringsplan

In sommige gevallen sluiten de genoemde Beleidsuitgangspunten aan bij de huidige werkwijze van de gemeente. In een aantal gevallen dienen vervolgstappen te worden genomen om de uitvoering af te stemmen op het beleid.

In onderstaande tabel vatten we de beleidsuitgangspunten samen, schetsen we de te nemen vervolgstappen en geven aan op welk onderdeel van de SWOT-analyse het beleidsuitgangspunt betrekking heeft.

Beleidsuitgangspunt	Advies vervolgstappen	Analyse (5.01)
Op basis van een vijftiental criteria beoordelen we of een sport(-vereniging) beschouwen als basissport of niet-basis sport.	Alléén wanneer een activiteit voldoet aan de criteria voor 'basis sport' zorgen voor de nodige faciliteiten	5, 15, 16
We investeren in de aard en nagelaste onderdelen van basissportvoorzieningen zoals deze zijn beschreven in NOC*NSF richtlijnen en actuele sportbond normen. Niet-basis sporten ondersteunen we op maat.	Daar waar activiteiten niet voldoen aan de criteria voor basissport, maar we toch de behoefte van sporters willen bedienen, maatwerkafspraken maken over gemeentelijke rol in realisatie en beheer	5, 15, 16
We streven naar een zo efficiënt mogelijk gebruik van beschikbare voorzieningen	Jaarlijks monitoren van actueel gebruik, toetsen aan trends en ontwikkelingen	5, 24, 25, 26,
We faciliteren alléén accommodaties voor breedtesport	Investeren in voorzieningen voor topsport aan de gebruiker laten. Na realisatie zorgen voor een goed recht van opstal, zodat de eigendomssituatie juridisch wordt geregeld.	5, 16
Verzoeken voor een bijdrage aan nieuwe initiatieven beoordelen we volgens een vast, eenduidig afwegingskader	Volg het opgestelde kader bij de beoordeling van alle aanvragen	5, 9, 16, 54
We brengen de capaciteit in overeenstemming met actuele NOC*NSF normen	Monitor jaarlijks het actuele gebruik, toetsen aan trends en ontwikkelingen	3, 4, 6, 14, 16, 42, 47, 50
We richten ons op concentratie van voorzieningen om een zo intensief mogelijk gebruik te realiseren	Mogelijkheid tot medegebruik opnemen in bruikleenovereenkomsten	3, 4, 6, 14, 16, 25, 26, 27,
We brengen de kwaliteit in overeenstemming met actuele NOC*NSF normen	De bestaande voorzieningen voldoen aan de normen. Op basis van de uitkomsten van de tweejaarlijkse schouw (zie Beleidsuitgangspunt 20) de nodige werkzaamheden in gang zetten om dit zo te houden	3,4, 14, 16, 42, 47, 49, 53
We zorgen dat sportparken minimaal voldoen aan CROW-kwaliteit B en de VER	Toets de sportvoorzieningen aan de CROW-norm en de VER, op basis daarvan eventuele vervolgstappen in gang zetten.	34, 35
We zorgen dat nieuwe buitensportvoorzieningen voldoen aan de Richtlijn Toegankelijkheid buitensportaccommodaties	Toetsen de sportvoorzieningen aan de richtlijn, op basis daarvan eventuele vervolgstappen in gang zetten. Daar waar de vereniging eigenaar is wijzen wij hen op hun verantwoordelijkheid	34, 35
We zorgen ervoor dat sportvelden zo veel mogelijk milieuvriendelijk en conform de Green Deal worden beheerd	Ontwikkel een protocol voor het onderhoud van het veld, waaraan alle betrokken partijen zich dienen te conformeren. Het protocol maakt onderdeel uit van de bruikleenovereenkomst met de clubs en de opdracht aan de aannemer(-s).	34
We verduurzamen het sportvastgoed in het verlengde van de klimaatafspraken	Onderzoek de mogelijkheden van verduurzaming van de buitensportaccommodaties, op basis daarvan eventuele vervolgstappen in gang zetten. Daar waar het eigendom van verenigingen betreft actief communiceren dat er mogelijkheden zijn tot ondersteuning door (bijvoorbeeld) Energiek Moerdijk	24, 28, 34

We investeren alléén in basissportvoorzieningen als deze op gemeentelijke gronden komen of staan	Zorg dat voorzieningen die door de gemeente worden gerealiseerd en onderhouden ook daadwerkelijk (juridisch) gemeentelijk eigendom blijven	5, 7, 16
In overleg met gebruikers dragen we bepaalde eenvoudige werkzaamheden over aan gebruikers. Dit leggen we vast in een bruikleenovereenkomst	Stel een model bruikleenovereenkomst op die voor elke vereniging van toepassing wordt.	7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 17, 18, 34, 35, 36, 37, 38, 48
We geven op regiebasis opdracht aan een professionele partij om het onderhoud van de natuurgrasvelden uit te voeren	1. Zorg voor een actualisatie van het onderhoudsbestek en de demarcatielijst, zodat rollen en verantwoordelijkheden helder zijn omschreven. 2. Overleg met Oranje Blauw hoe om te gaan met de vergoeding voor het maaien van de velden	7, 8, 9, 10, 11, 15, 48
We investeren in duurzame kunstgrasvelden, die voldoen aan de normen van NOC*NSF en zijn opgenomen op de sportvloerenlijst.	1. Kies in geval van renovatie van bestaande velden of realisatie van nieuwe velden voor de meest milieuvriendelijke (goedgekeurde) variant. De meerkosten zijn op dit moment onduidelijk en brengen we te zijner tijd in beeld. 2. Bij bestaande velden kijken of wordt voldaan aan zorgplicht, financiële consequenties in beeld brengen	7, 8, 9, 10, 11, 15
Onderhoud van de tennisbanen wordt door de verenigingen uitgevoerd. Voor het onderhoud van gravelbanen blijven we voorlopig een onderhoudsvergoeding beschikbaar stellen.	Handhaaf het huidige beleid	36, 37
We handhaven de huidige werkwijze bij onderhoud van het asfalt (handbal-)velden	Handhaaf het huidige beleid	7, 8, 9, 10, 11, 15
Onderzoek doen naar de mogelijkheid om vereniging zelf een aantal taken in het onderhoud of uit te laten voeren of het via de gemeente te laten uitvoeren op basis van een 'cafetariamodel'.	Geef verenigingen op basis van de demarcatielijst en de aannemersprijzen de keus of zij bepaalde onderdelen zelfstandig uitvoeren of uitbesteden aan de partij die het gemeentelijke onderhoud uitvoert	15, 18, 35, 36, 38
We houden elke twee jaar een schouw van de velden om de kwaliteit van het onderhoud te toetsen	Laat een onafhankelijk bureau de onderhoudssituatie van de sportvelden keuren	7, 15
We stellen een nieuw onderhoudsbestek op met geactualiseerde elementen en hoeveelheden.	Actualiseer het bestaande overzicht, zodat alle onderdelen van de accommodatie in beeld zijn en het onderhoud (op basis van de demarcatielijst) ook daadwerkelijk wordt uitgevoerd	7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 36
We laten nieuwe gebruikers – en bruikleenovereenkomsten opstellen	Oude overeenkomsten laten vervallen en nieuwe onder andere demarcatie gebaseerd op kruisjeslijst verwerken in de overeenkomsten tussen gemeente en verenigingen	
We werken een nieuw voorstel uit m.b.t. thema's als mogelijke dekking voor (formatie)kosten uit het verbeteren van kostendekkendheid van buitensport	Onderzoek mogelijke dekking voor deze extra onderhoudskosten (zie hoofdstuk 7 De onderhoudsbijdrage eventueel verhogen van verenigingen die ze betalen aan de aannemer.	
We werken een nieuw voorstel uit gebaseerd op actuele groenzones (inmeting) m.b.t. snoei -en groenvergoeding.	Komen tot voorstel nieuw actueel groen en snoeivergoeding	

Gemeentelijke organisatie

Op de verenigingsavonden 4 en 5 februari hebben de verenigingen nog eens unaniem aangegeven sterke behoefte te hebben aan een relatiebeheerder. Een vaste medewerker die structureel contact

heeft met alle buitensportverenigingen waardoor op basis van relatie het benodigde werk soepeler gaat verlopen. Daarnaast moet het beleid verder vorm gegeven worden via uitwerking van het uitvoeringsplan.

In de begroting 2025 heeft de gemeenteraad akkoord gegeven op de (tijdelijke) uitbreiding van formatie en de bijbehorende financiële middelen van € 215.000. Deze middelen worden ingezet voor de inhuur van functies voor een periode van twee jaar, met als doel de effectiviteit van de sportorganisatie te evalueren. Daarnaast zal dit budget ook gebruikt worden voor het herzien en opstellen van nieuwe huur-, gebruikers- en erfpachtovereenkomsten tussen de gemeente en de sportverenigingen. Deze afspraken zijn essentieel om de samenwerking en de voorwaarden voor het gebruik van gemeentelijke accommodaties op de lange termijn te waarborgen. In 2026 zal er een voorstel worden gepresenteerd voor een eventuele structurele invulling van de organisatie.

BIJLAGE 1: Definities

Investeringsen

Bij de aanleg van deze voorzieningen gaan we uit van de volgende onderdelen:

Investeringsen Voetbal

- Speelveld (natuurgras, kunstgras of semi-kunstgras)
- Automatisch beregening (bij natuur- of semi-kunstgras)
- Drainage
- Ballenvangers
- Vaste Doelen
- Veldafrastering alleen bij hoofdveld en kunstgrasveld
- Dug-out alleen bij kunstgrasvelden
- Veldverlichting op trainingsveld (bij kunstgras op ander veld wordt de overgedragen naar vereniging)
- Terreinafrastering en poorten
- Maaitegels onder ballenvangers en veldafrastering
- Verhardingen
- Riolering?

Investeringsen Tennis

- Aanleg speelveld (gravel, kunstgras etc.)
- Aanleg drainage
- Veldverlichting (masten en lampen)
- Baanafrastering (ledikantmodel)
- Netpalen
- Terreinafrastering en poorten

Investeringsen Korfbal

- Aanleg kunstgras
- Drainage
- Grondkokers
- Veldafrastering
- Dug-outs (nl kunstgras)
- Veld verlichting
- Terreinafrastering en poorten

Investeringsen Hockey

- Aanleg kunstgras
- Drainage
- Veldafrastering
- Veldverlichting
- Ballenvangers
- Slagplanken
- Dug-outs
- Terreinafrastering en poorten

Investeringsen Honk- & softbal

- Drainage
- Speelveld
- Semi verharding
- Backstop
- Honken
- Automatisch beregening
- Veldverlichting
- Terreinafrastering en poorten

Investerings Handbal

- Asfaltverharding (speelveld)
- Riolering
- Belijning
- Veldverlichting
- Veld afrastering
- Terreinafrastering en poorten

Investerings Atletiek

- Atletiekbaan (kunststof)
- Drainage middenterrein
- Veldverlichting
- Steeple chase
- Kogelstoot segment
- Poolstok hoogspring installatie
- Discus/kogelslingerkoos
- Verspringbak
- Blinde balken
- Hoogspring segment
- Terreinafrastering en poorten

Investerings Jeu de boules

Beide banen zijn niet van gemeente RVO en huur ondergrond, dus hier nog geen vervangingen

Regulier onderhoud

Onder regulier onderhoud verstaan we het dagelijks onderhoud aan:

- Natuurgras (voetbal/ Honk- en softbal)
- Kunstgras (voetbal)_
- Kunstgras zand (korfbal)
- Kunstgras water (hockey)
- Handbal (asfalt)
- Atletiekbaan (kunststof en natuurgras binnenveld)

Groot onderhoud

Onder groot onderhoud verstaan we het jaarlijkse onderhoud aan:

- Natuurgras sportvelden (voetbal, honk- en softbal, binnenveld atletiek)
- Kunstgras sportvelden (hockey, korfbal, voetbal)
- Halfverharding (honk- en softbal, atletiek)
- Kunststof (atletiek)

Niet sport gerelateerde gebouwen

Gebouwen in eigendom van de vereniging zoals een kantine. Deze komen qua onderhoud en investeringen volledig voor rekening van de sportverenigingen.

Maatschappelijke buitensportaccommodatie

Hiermee wordt doorgaans bedoeld op een gebouw of terrein met een publieke functie op het gebied van onderwijs, sport, cultuur, welzijn, maatschappelijke opvang en/of zorg-medisch.

Maatschappelijk vastgoed

Een gebouw waarin maatschappelijke diensten aan burgers worden verleend of door burgers zelf worden gecreëerd, waarvan de exploitatie (gedeeltelijk) door publieke middelen mogelijk wordt gemaakt, waarin vraag (burgers) en aanbod (instellingen) fysiek bij elkaar komen en waar iedereen (voor wie het bedoeld is) toegang toe heeft.

BIJLAGE 2 Indeling basisbuitensport en niet-basisbuitensport

Benoemen van basisbuitensporten/verenigingen is enkel relevant voor de wijze waarop de gemeente de verenigingen faciliteert. Het doet geen uitspraak over kwaliteit of mate van belangrijkheid. Overige buitensportverenigingen die aangesloten zijn bij een sportbond kunnen wel op andere wijze worden gefaciliteerd.

De indeling 'basisbuitensport' en 'niet-basisbuitensport' wordt gemaakt op basis van criteria voor basisbuitensporten en verenigingen die deze aanbieden. Deze criteria passen binnen het bestuurlijk kader, het sociaal-maatschappelijk beleid en wet -en regelgeving. We maken onderscheid tussen:

- Voorwaardelijke criteria: een basisbuitensport(vereniging) voldoet aan al deze criteria
- Algemene criteria: het is aantoonbaar dat een basisbuitensport(vereniging) zoveel mogelijk hieraan voldoet

Als niet of (in geval van algemene criteria) onvoldoende aan bovenstaande criteria wordt voldoen, spreken we van een niet-basisbuitensport(vereniging).

Voorwaardelijke criteria basisbuitensport

- Q. De sport vindt niet plaats in de openbare ruimte
- R. De sport wordt niet op de commerciële markt aangeboden;
- S. De sport kan zonder gemeentelijke steun niet worden aangeboden.
- T. Het doel van de vereniging of organisatie die de sport aanbiedt is onder andere dat sportbeoefening plaats vindt zonder winstoogmerk;
- U. De buitensportvereniging heeft een gezond financieel, een ledenaantal dat past qua capaciteit bij de voorzieningen, een toekomstbestendig bestaansrecht (op basis van kengetallen werkkapitaal, liquiditeit, solvabiliteit en rentabiliteit);
- V. De buitensportvereniging staat ingeschreven bij de kamer van koophandel;
- W. De beheer- en eigendomssituatie is als volgt:
 - Sport gerelateerde accommodaties en basisvoorzieningen zijn in eigendom van de gemeente
 - Het beheer is deels in handen van de gemeente en een vrijwilligersvereniging of vrijwilligersorganisatie.
 - De gemeente is grondeigenaar.
- X. De buitensportaccommodaties en basisvoorzieningen voldoen aan de actuele NOC* NSF- en of betreffende sportbondnormen.
- Y. De sport zet mensen aan om structureel te bewegen (wekelijks, eventueel exclusief schoolvakantieperioden, wedstrijden en/of trainingen)
- Z. Vraag en aanbod sluiten op elkaar aan
 - Benodigde voorziening in relatie met behoefte
 - Investeringskosten in relatie met gebruiksmogelijkheid van voorziening
 - Maximale bezetting in relatie met vraag/behoefte/afzetgebied

Algemene criteria basisbuitensport

- AA. De sport is voor iedereen bereikbaar, betaalbaar en toegankelijk (door externe toets op de norm Integrale Toegankelijkheid Standaard 2020)
- BB. De sport levert een bijdrage aan de doelstellingen van het gemeentelijk buitensportaccommodatiebeleid of aan doelstellingen binnen het sociaal domein of sportbeleid, waaronder:
 - Sportstimulering van de verschillende doelgroepen in de samenleving en hun motorische en algehele ontwikkeling;
 - Specifieke aandacht voor jeugd (talentontwikkeling), ouderen (een leven lang in beweging) en mensen met een beperking (inclusie).
 - Participatie en zelfredzaamheid van de inwoners van gemeente Moerdijk.
- CC. De buitensportvereniging bestaat voornamelijk uit vrijwilligers die hoogstens vergoedingen ontvangen die jaarlijks passen binnen de fiscale regelgeving.
- DD. De buitensportvereniging is vooral gericht op inwoners van de gemeente (meer dan 70% van het aantal leden);
- EE. De buitensportvereniging meer dan 70% actieve leden heeft;

BIJLAGE 3 Basis- en niet basisbuitensportverenigingen

Basisbuitensportverenigingen:

- Tennisvereniging de Hoop, Noordhoek
- Tennisvereniging '76, Willemstad
- Tennisvereniging de Lobbelaer, Zevenbergen
- Tennisvereniging Het Bossche Lijntje, Zevenbergschen Hoek
- Tennisvereniging Fijnaart, Fijnaart en Heijningen
- Tennisvereniging Polanen, Klundert

- Voetbalvereniging Virtus, Zevenbergen
- Voetbalvereniging Noordhoek
- Voetbalvereniging TPO Moerdijk
- Voetbalvereniging SVC, Standdaarbuiten
- Voetbalvereniging Kogelvangers, Willemstad
- Voetbalvereniging Seolto, Zevenbergen
- Voetbalvereniging DHV, Zevenbergschen Hoek
- Voetbalvereniging Klundert, Klundert
- Voetbalvereniging de Fendert, Fijnaart
- Voetbalvereniging Oranje Blauw 14, Heijningen
- Voetbalvereniging VOV, Langeweg

- Jeu de Boules, Fijnaart, Fijnaart
- Jeu de Boules Groene ster, Zevenbergen

- Atletiek Groene ster, Zevenbergen
- Atletiek AVS'90, Standdaarbuiten
- Hockeyclub Zevenbergen, HCZ, Zevenbergen

- Handbal Groene Ster, Zevenbergen

- Korfbalvereniging DSO, Klundert

Niet-basisbuitensportverenigingen:

- Jeu de Boules Klundert
- Jeu de Boules, Helwijk
- Jeu de Boules Standdaarbuiten
- Jeu de Boules Langeweg
- Jeu de Boules Willemstad
- Jeu de Boules Moerdijk
- Jeu de Boules Zevenbergschen Hoek

- Hengelsport t schietertje, Fijnaart;
- Hengelsport 't wachtertje Klundert
- Hengelsport, altijd beet, Moerdijk;
- Hengelsport, de veste, Willemstad
- Hengelsport, Zevenbergen
- Hengelsport, Fed Zevenbergse hengelsportverenigingen, Zevenbergen
- Hengelsport, Hengelsportvereniging de natte dobber, Zevenbergen

- Paardensport, LR en Ponyclub Prinses Irene, Zevenbergen
 - Paardensport, longway rijders;
 - Paardensport, Hippisch Centrum Langeweg;
 - Paardensport de Manciaruiters;
 - Paardensport Oranje Ruiters, Fijnaart, Willemstad;
 - Paardensport Keeneruiters, Klundert;
 - Paardensport, ruiterzorgcentrum De Nievaert;
-
- Beachsport, Klundert;
-
- Watersport Noordschans;
 - Watersport, zeekaderkorps Moerdijk;
 - Watersport, watersportvereniging 100-199
 - Watersportvereniging Willemstad
-
- IJssport, Klundert;
 - IJssport t Griegje, Fijnaart;
 - IJssport, stichting ijsclub Willemstad
- IJssport is niet structureel zoals beschreven in de afwegingcriteria
-
- Tennisvereniging Klaverpolder, Moerdijk
 - Tennisvereniging Rally, Standaardbuiten
-
- Hondensport
 - Kruisboogschieten

Bijlage 4 Voorbeeld uitwerking afweging nieuwe sport

Voorbeeld: Padel

Het afwegingskader is (als voorbeeld en omdat dit nu actueel is) ingevuld met het opkomend beweeginitiatief padel.

We hebben 8 tennisclubs in onze gemeente. We zien dat het ledenaantal terugloopt, vooral onder de jeugd. Tennis is na voetbal de 2^e sport in onze gemeente op basis van het aantal sporters. Padel kan de tennissport een positieve impuls geven om de jeugd te boeien en te binden. Hiermee het voortbestaan van de tennissport mede door padel in de kleine kernen meer geborgd wordt.

Doel: Faciliteren van Padel als nieuwe sportontwikkeling
Waarom? Padel is een opkomende snelgroeiende sport die het midden houdt tussen tennis en squash. Deze nieuwe vorm is geschikt voor jongeren (18 – 35 jaar) die het spel dynamischer vinden dan Tennis en ouderen die de tennisbaan te groot vinden. Padel is het stadium in Nederland van het experiment voorbij en is een goede aanvulling op de tennissport. Het heeft een eigen competitie. Inmiddels zijn ook in onze gemeente een aantal tennisverenigingen bezig met het onderzoeken van banen omdat daaraan behoefte bestaat. De gedachte hierachter is om met de toevoeging van padelbanen aan een tennispark de tennisvereniging wordt versterkt. De verwachting is dat padel leidt tot ledenbehoud en ledengroei (vooral in de doelgroep 25 tot 45 jaar), meer inkomsten genereerd en dus meer financiële stabiliteit voor de vereniging geeft en meer vrijwilligerspotentieel biedt. Bovendien voldoet het aan de doelstelling om meer mensen aan het bewegen te krijgen door deze nieuwe vorm aan te bieden. In gemeente moedijk kunnen van de acht er slechts twee tennisclubs padel gaan realiseren omdat bij de andere 6 tennisclubs niet kan worden voldaan om aan de gestelde geluidsnormeringen te kunnen voldoen. Padel kan, langs de lat van het afwegingskader, worden beoordeeld als een basisbuitensport.
Wat gaan we doen? • Het faciliteren door mee te denken vanuit de gemeente als verenigingen Padel banen willen aanleggen. • Padel banen bij voorkeur aan te leggen op de tennisaccommodaties en niet daarbuiten. • Onderzoeken of Padel in aanmerking komt voor een investeringssubsidie of een lening. Dit laten afhangen van de vraag of Padel een verdienmodel is en dus ook commercieel kan worden geëxploiteerd. Indien dat het geval is tennisverenigingen alleen helpen met een lening als dat nodig is voor de aanleg en dit niet met fondsen of eigen middelen kan worden aangelegd. Niet alle tennisverenigingen hebben de mogelijkheid tot het aanleggen van padel i.v.m. geluidsoverlast voor de omgeving. Er is een handreiking geschreven n.a.v. vele klachten. Beleidsmatig gaan we in de nadere regeling sportaccommodaties opnemen dat alleen nog investeringen worden verstrekt in accommodaties die door de gemeente als basis buitensport zijn aangewezen.
Met welk resultaat? • Meer mensen gaan sporten en bewegen • Beter toekomstbestendige tennisverenigingen • Nieuwe sporten dicht bij huis
Financiële consequentie Een padelbaan kost € 90.000 incl. Btw. (prijsspeil 2024). Huidige wijze van investeren van basisporten komt dit neer op een bedrag van € 27.000 bij 30% investering door de gemeente van 1 padelbaan.